

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

Libri Septimi Decretalium Primi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

SEPTIMI DECRE-
TALIU
LIBER PRIMUS.

TITULUS I
DE SUMMA TRINITATE, ET FIDE
CATHOLICA.

PAULUS QUARTUS.

Trinitatem personarum in unitate substantiae, Christi divinitatem, ejusque de Spiritu
Sancto in utero virginis Mariae conceptionem profiteatur fides Catholica.

CAPIT I.

Vm quorundam hominum pravitas at-
que iniquitas eo usque nostris tem-
poribus processerit, ut ex illis, qui
catholica fide aberrant & deservunt,
plurimi quidem non solum diversas
haereses profiteantur, sed etiam ipsius fidei
fundamenta negare praesumant, & eorum exemplo mal-
tos in interitum animae deducant: Nos cupientes, pro
nostro pastoralis officio & charitate hujusmodi homi-
nes, quantum cum Deo possumus, a tam gravi & pesti-
fero errore avocare, ac ceteros, ne in talem impietatem
labantur, paternae severitatis admonere: omnes & singu-
los, qui haecenus asseruerunt, dogmatizarunt, vel credi-
derunt Deum omnipotentem non esse Trinum in perso-
nis, & in composita omnino indivisaque unitate substantia,
in unum usque simpliciter divinitatis essentia. Aut
Dominum nostrum Iesum Christum non esse verum
Deum ejusdem substantiae per omnia cum Patre, & Spi-
ritu Sancto, aut eundem secundum carnem non esse con-
ceptum in utero beatissimae semperque virginis Mariae de
Spiritu Sancto, sed sicut ceteros homines ex semine Ioseph.
Aut eundem Dominum ac Deum nostrum Ie-
sum Christum non subivisse acerbissimam crucis mor-
tem, ut nos a peccatis & aeterna morte redimeret, &
Patri ad vitam aeternam reconciliaret. Aut eandem
beatissimam virginem Mariam non esse veram Dei ma-
trem, nec perivisse semper in virginitatis integritate,
ante partum scilicet, in partu, & perpetuo post partum,
ex parte omnipotentis Dei Patris, & Filii, & Spiritus
Sancti, Apostolica auctoritate requisivimus & monemus,
quatenus infra spatium ritum mensuram a publicatione
praesentium in Romana Curia, quoad relidentes in ea,
modo infra scripto, extra eam verò, quoad alios in illa
non relidentes, modo & forma per dicitur sanctos statuendis
facienda, incipiendorum, quos pro primo, secundo & ter-
tio, ac peremptorio termino, ac monitione canonica eis
& eorum curibus assignamus, ab eorum assentione, dog-
matibus, & credulitate hujusmodi, ac quibusvis aliis
in fide praedicta erroribus, in quos haecenus lapsi sunt,
respuisse, & ad unitatem ecclesiae redeundo, assentionem

dogmata, & credulitatem, ac alios errores hujusmodi in
manibus inquisitorum haereticae pravitatis civitatum, &
locorum, quibus ad praesens degunt, realiter & cum effe-
ctu abjurasse, & infra alios tres menses a die abjurati-
onis hujusmodi inchoandos, de eadem abjurati-
onibus fratribus nostris, S. R. E. Cardinalibus, dicte ha-
ereticae pravitatis inquisitoribus generalibus, plenam fi-
dem fecisse debeant. Et cum hujusmodi errores tam gra-
ves & nefandi sint, ut illi, qui in eos decidunt, excusa-
tionem non habeant, sed subverbi potius atque immanes,
quam haeretici merito dici possint: hac nostra perpetua
valitura constitutione sancimus, quod tam illi, qui ha-
ecenus in ipsos errores, vel eorum aliquem, lapsi sunt, &
infra praedictum terminum non respuerint, & ea, quae
supra diximus non adimpleverint, quam omnes & sin-
guli alii qui in futurum in illos, vel illorum aliquem
quomodolibet prolaberentur, cujuscunque dignitatis, sta-
tus, gradus, ordinis, vel conditionis essent, pro subver-
bis & elapsis in haereticum haberi, & ut relapsi Curiae sacra-
lari traditi, & per ipsam Curiam debitae poenae in relapsos
statutus puniri possint, in omnibus & per omnia, perinde
ac si verò & realiter in haereticum relapsi essent, & eos re-
lapsos esse constaret. Dat. Rom. sept. Id. Aug. M. D. LV.

Eugenius IV. In Concilio Florentino.

*Fidei & religionis Christianae assertio iuxta aduersus Graecos
rumores, de processione Spiritus Sancti à Patre & Filio, & de
reliqua doctrina Catholica scriptura.*

CAPIT II.

Conuenientes Latini & Graeci in hac sacrosancta Oe-
cumenica Synodo magno studio inuicem usi sunt,
ut inter alia etiam articulus ille de divina Spiritus Sancti
processione, summa cum diligentia & assidua inquisiti-
one discuteretur. Prolati vero testimonis ex divinis
scripturis, plurimisque auctoritatibus sanctorum Doctri-
norum orientalium & occidentalium: aliquibus quidem
ex Patre & Filio, quibusdam vero ex Patre per Filium
procedere dicentibus Spiritum sanctum, & eandem in-
telligentiam aspicientibus omnibus sub diversis vocabul-
is a, Graeci quidem asseruerunt, quod id, quod dicunt

*a Graeci negantes processionem Spiritus Sancti à Patre & Filio
contra Latinos & quatuor concilia. l. 7. c. 4. C. eod. maximatur-
bas in ecclesia excitarunt. Vid. Hug. Eteriarum. Athan. in Synob.
& lib. hujus argumenti.*

a L. 1. l. 2. c. 1. C. eod. Vigil. aduers. Eutyech. b Antidivina
ctas, intelligit: Epphan. lib. 3. Chares. comp. 2. haer. 71. l. 2. c. 2.
C. eod.

3 Spiritum Sanctum ex Patre procedere, non hac mente proferunt, ut excludant Filium: sed quia eis videbatur (ut aiunt) Latinos asserere Spiritum Sanctum ex Patre & Filio procedere tanquam ex duobus principis & duobus spirationibus, ideo abstinuerunt a dicendo, quod Spiritus Sanctus à Patre procedat & Filio. Latini vero affirmaverunt non se hac mente dicere Spiritum Sanctum ex Patre Filioque procedere, ut excludant Patrem, quin sit fons atque principium totius Deitatis (Filii scilicet, ac Spiritus Sancti) aut quod id, quod Spiritus Sanctus procedit ex Filio, Filius à Patre non habeat, sive quod duo ponant principia, seu duas spirationes: sed ut unum tantum asserant esse principium unicamque spirationem Spiritus Sancti, prout hæc tenent assererunt. Et cum ex his omnibus unus & idem eliciatur veritatis sensus, tandem in infra scriptam sanctam & Deo amabilem eodem sensu eademque mente unione unanimiter concordaverunt & confenserunt. In nomine eius Sanctæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, hoc sacro universali approbante Florentino Concilio diffinimus, ut hæc fidei veritas ab omnibus Christianis credatur & suscipiatur, si quis omnes profiteatur, quod Spiritus Sanctus ex Patre & Filio æternaliter est, & essentiam suam suamque esse subsistens habet ex Patre simul & Filio & ex utroque æternaliter, tanquam ab uno principio, & unica spiratione procedit. Declarantes quod id quod sancti Doctores & Patres dicunt ex Patre per Filium procedere Spiritum Sanctum, ad hæc intelligentiam tendit, ut per hoc significetur Filium quoque esse secundum Græcos quidem, causam, secundum Latinos vero, principium subsistentiæ Spiritus Sancti sicut & Patrem. Et quoniam omnia quæ Patris sunt, Pater ipse unigenito Filio suo gignendo dedit, præter esse Patrem, hoc ipsum, quod Spiritus Sanctus procedit ex Filio, ipse Filius à Patre æternaliter habet, à quo etiam æternaliter genitus est. Diffinimus insuper explicationem verborum illorum, Filioque, veritatis declaranda gratia & imminente tunc necessitate, licite ac rationabiliter Symbolo susseripsum.

Idem ibidem.

Eucharistia Sacramentum, penitentia & bonorum operum merita, suffragia Ecclesiastica, sed Romana primatum, & Apostolicam successorem præfatus Orbis de sacro legit.

CAP. III.

Diffinimus & declaramus in azyrio *sive sine fermento pane triticeo, corpus Christi veraciter consistit, facit deusque in altari ipsorum, Domini corpus consistere debere, unumquemque scilicet iuxta suam ecclesiam sive occidentalem sive orientalem consuetudinem. Item si verè penitentiam fructibus de commissis satisfecerint, & commissis, eorum animas poenis purgatorij post mortem purgari. & ut à poenis huiusmodi releventur, & proficere eis fidelium vivorum suffragia (missarum scilicet sacrificia, & orationes, & elemosinas, & alia pietatis officia) quæ à fidelibus pro aliis fidelibus fieri consueverunt secundum Ecclesiam infirmitate. Illorumque animas qui post Baptisma susceptum nullam omnino peccati maculam incurserunt, illas etiam quæ post contractam peccati maculam, vel in suis corporibus, vel eidem eorum corporibus, prout superius dictum est, sunt purgate, in celum mox recipi, & intueri clarè ipsum Deum trinum & unum sicut est, pro meritorum tamen diversitate aliam aliam perfectius. Illorum autem animas qui in actuali mortali peccato, vel solo originali decedunt, mox in infernum descendere, peccatis tamen disparibus puniendas. Item diffinimus sanctam Apostolicam sedem, & Romanum Pontificem in universum orbem obtinere prima-*

4 tum, & ipsum Pontificem Romanum successorem esse beati Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesie caput. Ac omnium Christianorum patrem ac doctorem esse, & ipsi in his, quæ ad fidei, pacem, regendi ac gubernandi universalem Ecclesiam à Domino nostro Iesu Christo, ipsam ipsorumque traditam esse, quemadmodum etiam in apostolicis veterum conciliorum, & in sacris canonibus expressè recitatur. Revocantes insuper ordinem traditam in concilio Constantino politano secundus si post festum Romanum Pontificem, tertius vero Alexandrinum, quoniam autem Antiochenus, & quintus Hierosolymitanus, quibus videlicet omnibus privilegiis & iuris eorum.

Plus IV. in Concilio Tridentino.

Promovendi ad beneficia & dignitates Ecclesiasticas in ordine & iustitia, sicut professores huiusmodi scripturae, huiusmodi iuramento proficere debent.

CAP. IV.

Incunctum nobis Apostolicè servituti obsequium prebit, ut ea quæ Dominus omnipotens, ad promovendam ecclesie suæ directionem, sanctis Patribus in apostolica congregati divinitus inspirare dignatus est. Ad eandem & gloriam incunctanter erepti properemus. Cuius itaque iuxta *sancilio Tridentino* dispositionem omnes quos deinceps Cathedralibus & Episcopalibus ecclesiis præfici, vel quibus de illorum dignitate, Canonibus, & aliis quibuscunque beneficiis, & curam animarum habentibus, providentiam publicam orthodoxæ fidei profectorem sapere, & Romanæ Ecclesie obedientiam perenni tempore iurare teneantur: Nos volentes etiam per quoslibet quibus de Monasteriis, Conventibus, Domibus, & quibuslibet locis regularium quocunque nomine sit, providebimus, idem servari, & ad hoc ut in ecclesiis fidei professio uniformiter ab omnibus observetur, præter hæc & certa illius formæ cunctis monasteriis, & sitz sollicitudinis partes in hoc alio modo expressè, rari, formam ipsius presentibus annotationibus, & ubique gentium per eos ad quos ex dictis prioribus, & alios prædictos spectat, eripi, & ablatum, & sub tenore: Ego N. firma fide credo & professus sum, & singulari, quæ continentur in Symbolo fidei, sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet: Quod deus unus, Deus, Pater omnipotens, factorem cæli & terræ, visibilem omnium & invisibilem. Et in unum Dominum Iesum Christum Filium Dei unigenitum, & ante patrem natum ante secula. Deum de Deo, unumque consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de caelis. Et incarnatus est de Spiritu sancto & Maria virgine, & homo factus, & baptizatus. Et pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & crucifixus. Resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in caelum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est iudicare vivos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui loquutus est per

a Ambrosius lib. 4. c. 4. de Sacram. Dominus, lib. 4. c. 16. Orat. fid. Theophyl. ad 10. c. Ioan. Cyrill. Cateches. v. 1. 3. & 5. Cyr. firm. de lapsis 6. v. 4. l. 7. in p. C. eod.

a Concil. Trident. sess. 22. cap. 2. impunitas ista non est de Theolog. sed & iurisperit. Medice, & Philosophi, prout & promerendum in orbe Rom. scripta & data est. Hæreticæ in orbe Trident. inf. de Magis. & Doct. eod.

CAP. I.

Prophetas. Et unam Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confitere unum Baptisma in remissionem peccatorum: Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi seculi. Amen. Apostolica & Ecclesiastica traditio, et consuetudo, ipsam Ecclesiam obsequantur. Item sacram scripturam scriptam eum sensum, quem tenet, & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione scripturarum scripturarum, admittere, nec eam unquam, nisi iuxta unanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profero quoque septem esse verè & proprie sacramenta veteris legis, à Iesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet: Baptisma, Confirmationem, Sacramentum, Penitentiam, Eucharistiam, Matrimonium, Ordinem, Matrimonium: illaque gratiam conferre: & ex his Baptisma, Confirmationem, & Ordinem sine privilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesie Catholice ritus in supra dictorum omnium sacramentorum solenni administratione recipio, & adimplendo omnia, & singula que de peccato originali, & de satisfactione in sacrosancta Trid. Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor patris in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiarium sacrificium pro vivis & defunctis: atque in sacrosancto Eucharistie Sacramento esse verè, realiter & substantialiter corpus & sanguinem, una cum anima, & divinitate Domini nostri Iesu Christi, ferique conversionem totius substantie vini in sanguinem: quam conversionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constat enim Purgatorium esse, animasque desiderantes fidelium suffragiis iuvari. Similiter & sanctos una cum Christo regnantes, venerandos, atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmiter assero, imaginem Christi, ac Deiparæ semper virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & reverendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiri. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse assero. Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco. Romanoque Pontifici, Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cetera item omnia à sacris Canonibus, & conciliis Conciliis, ac præcipue à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio atque profiteor, simulque contraria omnia, ac que hæreticis, & hæresibus ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nihil salvus esse potest, quam in præsentem sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immutabilem usque ad extremum vitæ spiritum constantissime, Deo adiuvante tenere & confiteri, atque à meis subditis, illis, quorum cura ad me in munere meo spectat, fieri, doceri & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Romæ Idibus Novemb. 1564.

Mnes personæ tam seculares quàm regulares, contra quas in Curia Romana causæ de iure vel consuetudine commissæ sunt, vel in futurum tam per appellatum ordinem, seu dissolutionem ad illam, aut aliam quomodolibet committerentur, & quæ citatiõnem vim commissio-nem Apostolicam de decretis vel decretendis, aut quavis alia mandata, seu scriptis Apostolica, iudiciali vel gratiam continentia, quò minus iuxta illorum tenorem executioni demandentur, per se vel per alium seu alios directè vel indirectè, quovis quoque colore impedire, aut impediri facere, seu clericis ut beneficia Ecclesiastica renuncient, aut iuri in illis sibi competentibus cedant, vel ut à prosecutione causarum, & iurium huiusmodi desistant, mandari facere præsumpserint, aut pro illis impediendis, & renunciandis, ad Principes seu Officiales seculares, publicè vel occultè, per se vel alium, quovis quoque colore recursum habuerint, causam pendenti, & omne iustam in petitorio, quàm possessorio, in re vel ad rem de qua agitur, eis competens, eo ipso amittant, & ad beneficia sic renunciata obtinendum inhabiles existant. Alie vero personæ Ecclesiasticæ, seu etiam seculares, quas causa huiusmodi non tangit, executionem citationum huiusmodi, aut aliorum quorumcumque mandatorum, seu rectorum, & provisionum Apostolicarum, ut præmittitur, impediendes, aut impediendis huiusmodi, auxilium, consilium, vel favorem, publicè vel occultè, directè & indirectè præstantes, cuiuscuque conditionis vel præminentie existant, sententiam excommunicationis eo ipso incurrant, à qua præterquam in mortis articulo constituti, & satisfactione prævia ab alio quàm à Romano Pontifice pro tempore existente, & canonicè intrante, absolutionis beneficium nequeant obtinere. Notari verò, sive tabelliones publici prædicti, qui de executionibus citationum & mandatorum, ac provisionum huiusmodi faciendis, seu quovis hanc inhibitionibus, requisiti fuerint, instrumenta publica desuper ad instantiam interese habentium, seu interese præsentium (satisfacto tamen de congruo salario) conficere recuserint, perjurii ream incurrant, ac executionem officii tabellionatus amittant, siquidem infames eo ipso, & eorum instrumentis sive scripturis publicis postmodum per eos super rogibus postea factis, & conficiendis, donec ab huiusmodi reata perjurii absolutionem & infamie absterionem obtulerint, nulla fides in iudicio, vel extra adhibeatur. Datum Rom. oct. Cal. Feb. Ann. 1491.

TITVLVS II.
DE RESCRIPTIS, ET MANDATA
Apostolicis.

Inno-centius VIII. Insuper de rescriptis & mandatorum Apostolicorum executionem impediendis, quibus pars continetur, sequitur.

Diversis rescriptorum: hinc, c. pastorali. c. suscitatus. c. super literis. de rescriptis. Gratia, c. gratia. de rescriptis. in 6. & Clementina grat. cod. LLII 4

litteras, quas vidimus, nuncupabant, mandarent, & concederent. ut iudices in ipsis litteris Apostolicis deputati, & sine licentia vel consensu quorumcumque Praetorum, vel superiorum, aut officialium eorumdem, litteras Apostolicas exequi possent & deberent. Tamen nuper in publica signatura coram nobis nonnullae supplicationes propositae fuerunt, continentes quod in Toletan. & Carthaginen. ecclesiis sub colore falsitatis obviandi editae fuerant constitutiones synodales, quibus cavere dicebatur, ut Tabelliones & Notarii, etiam a partibus requisiti, litteras Apostolicas nullatenus recipere possent, nisi illae prius per Archiepiscopum Toletanum, & Episcopum Carthagin. pro tempore existentem, aut eorum officiales examinatae forent, à nobisq; eorumdem Constitutionum confirmatio peteretur.

Nos petitionem huiusmodi uti ratione earentem, cum Romani Pontificis gesta per inferiores sibi & subditos, sine eius speciali licentia examinari non debeant: indecens, & absurdum, quinimo temerarium esse censentes, quod aliquis quavis occasione litteras Apostolicas sine Romani Pontificis speciali commissione examinare velere presumat: propterea supplicationes ipsas, prout merito rejiciendae erant, rejecimus, & coram nobis laerari fecimus. Ac constitutiones eorumdem temeritatem tali castigatione reprimere, ac super his tale remedium adhibere volentes, ut aliis in posterum committendi similia aditus pracludatur, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, litteras Bonifacii praedecessoris huiusmodi tenore praesentium approbamus, ac innovamus, ac perpetua firmitatis robore obtinere, illasque inviolabiliter observari debere decernimus.

Nec non quascunque constitutiones synodales tam in dictis Toletan. & Carthaginen. quam quibusvis aliis Ecclesiis per universum orbem constitutis super his factas, motu, scientia, auctoritate, & potestate praedictis cassamus, & annullamus, ac statuimus, & ordinamus, quod iudices & executores in litteris Apostolicis pro tempore deputati, ac Notarii ac Tabelliones super his requisiti, litteras ipsas Apostolicas sine alicujus personae, cujuscunque Ecclesiasticae vel mundanae dignitatis fuerit, licentia vel consensu exequi possint & debeant. Et insuper universis Patriarchis, Archiepiscopis, Primatibus, Episcopis, & aliis Praelatis, & personis Ecclesiasticis, nec non dilectis filiis Communitatibus civitatum, & universitatibus castrorum, oppidorum, terrarum, & locorum, sub interdicti, singularibus vero personis eorum, etiam secularibus, sub excommunicationis & anathematis poenis, quas eo ipso si contra fecerint, absque alia declaratione incurrant, & à quibus non nisi à nobis vel successoribus nostris Romanis Pontifici canonice intrantibus, praeterquam in mortis articulo constituti, & debita satisfactione praemissa, absolvi, & interdicti huiusmodi relaxationem obtinere possint, in virtute sanctae obedientiae districtè praecipiendo mandamus, ne iudices & executores litterarum Apostolicarum, ac Notarios & Tabelliones super his requisitos, quo minus litteras Apostolicas huiusmodi exequi possint, quoquo modo impedire praesumant, ac eos qui executionem litterarum huiusmodi impediuntibus auxilium, consilium vel favorem quovis modo directè vel indirectè, publicè vel occultè praestare praesumpserint, etiam si Patriarchali, Archiepiscopali, Primatiali, Episcopali, & quavis alia Ecclesiastica vel mundana, etiam Imperiali, Regali, Reginali, aut Ducali, vel alia praesulgeant dignitate, eidem excommunicationis, & anathematis sententiae, à qua, non nisi, ut praefertur, absolvi possint, subjacere: ac civitates, castra, oppida, & loca praedicta, & ad quae inobedientes & contrafactantes declinare, & in quibus moram trahere contigerit, Ecclesiastico supposito interdicto, tam diu firmiter observando, donec compuncti corde huiusmodi

interdicti relaxationem, debita satisfactione praemissa, meruerint obtinere, ac ibidem praemissis, & interdictum post eorum inde dissolutionem, moram, licentiam, auctoritatem, & potestatem plenitudine sanctae synodali: ac sub dictis poenis etiam mandamus, ut quorumlibet libris constitutiones synodales & propositae huiusmodi descriptae reperantur, ita debeat & colligantur, ut amplius legi non possint. Dat. Romae Cal. Martii 1518. Concordat c. tibi qui. 12. 16. s. l.

Clemens VII.
Persona excommunicata, loca interdicti supposito consensu, favore & cenata littera & respectu Apostolicae potestatis remanent.

CAP. III.
Rescriptorum & litterarum Apostolicarum omnem impedientes, & illos qui impedientes, aut eorum, consilium, vel favorem directè vel indirectè, publicè vel occultè, aut quovis quovis colore praestant, etiam si Patriarchali, Archiepiscopali, Primatiali, Episcopali, & quavis alia Ecclesiastica, vel mundana, etiam Imperiali, Regali, Reginali, Ducali, vel alia dignitate praesulgeant, per alias nostras litteras in die commissa praesulgeant, per alias nostras litteras in die commissa publicè lectas, & excommunicationis, & anathematis poenitentiae, prout etiam tenore praesentium excommunicationis & anathematis sententiae, à qua non nisi ut praefertur absolvi possint, subjacere: ac civitates, castra, oppida, & loca, in quibus moram trahentes & contrafactantes manserint, & ad quae nullatenus contigerit, Ecclesiastico supposito interdicto, tam diu firmiter observando, donec de eorum interdicti huiusmodi relaxationem, debita satisfactione praemissa, meruerint à nobis aut dictis successoribus nostris obtinere. Nec non omnes & singulas sententias, poenas & poenas, quas dicti ordinarii, ac eorum officiales contra huiusmodi iudices, & executores litterarum Apostolicarum, aut illas impetrantes, seu monentes, & obediuntibus propter executiones per eos factas vel faciendas, libenter infligent, aut promulgabunt, ita ut nullatenus nullius roboris, vel momenti existere, esse non possint, scientia, auctoritate, & potestate plenitudine benevolentiae, & declaramus. Dat. Romae. Cal. Martii. 1518.

Gregorius XIII.
Concilio Tridentino decretum, de cognoscenda scripturae sacrae locorum, Apostolicae rescripta non debent.

CAP. IV.
Ad Romani Pontificis providentiam circumspicienda pertinet dignoscitur, dubia super factis, & superiorum decretis pro tempore infligentibus, sic declarationis oraculo dilucidare, & interpretari, ut certitudinem dispensa inter fideles quovis vel quocumque beneficiis pro tempore vacantibus, ac sine & sine Apostolicae dispositionis & ordinationis reservatis, in diversarum personarum sibi gratiarum, & exceptarum factae, executioni debite demandant, & ne litterae Apostolicae sub plumbio desuper expendantur, & beneficia ipsa ab aliquibus indebitè occupentur, & in spiritualibus & temporalibus detrimenta sustulerint, nonnunquam corporalem possessionem ipsorum beneficiorum, & illis annexorum, iuramentum, & personarum quomodocunque sedis & camerae Apostolicae, & personarum quomodocunque apprehendi, ac omnes, & quoscunque, & quovis beneficiarum, & exceptarum

a Solemni illo diplomate, quod legimus Romae de anno 1517, singulis annis excommunicantur, qui executionem litterarum Apostolicarum, aut aliarum expeditionum impediant.

corundem percipi, exigi, eosque integros personis praedictis, postquam ipsas literas sub plumbio expeditas haberent, una cum dicta possessione consignari, quandoque vero, dum literae sub plumbio huiusmodi expeditae existunt, ut ius suum uniuscuique illorum conservetur, & temerarium aucta dea debita castigatione compescatur, ac ipsae literae Apostolicae facilius debite executioni, ut patet, demandentur, proviso de beneficiis in corporalem realem, & adualem possessionem beneficiorum, & annexorum, iuriumque, & pertinentiarum praedictarum induci, & indutos in ea manentem, amoris quibuslibet intrusis detentoribus ab eisdem, aliaque fieri, & exequi per diversas suas in forma brevis, & sub annulo Piscatoris confectas literas mandet, & percipiat certis inibi modo, & forma tunc praescriptis, dilecto filio caesarem Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori, seu alio executoribus desuper deputatis, quibus omnino parendum esse. Nihilominus, nonnulli beneficiis praedictis inhiantes, ac gratias praedictas illudere, earumque intrusiones & detentiones improbe tueri satagentes, executionem literarum in forma brevis huiusmodi, & facultatem per eas ipsi executoribus attributam diversis modis, & cavillationibus temerantur, & processus per eosdem executores desuper habitos, & formatos, ac inde facta quaecunque, nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti esse, neque attendi debere contendunt, sub praetextu, quod in decreto sacri Concilii Tridentini, sessione vigesima quarta, capitulo vigesimo, dispositum fuerit, quod causae omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiae sint, in prima instantia coram ordinariis locorum duntaxat cognoscantur, exceptis a his, quae iuxta Canonicas sanctiones apud sedem praedictam sunt tractandae, vel quas ex urgenti rationabili causa iudicaverit summus Pontifex Romanus, per speciale rescriptum signaturae suae ejus manu propria subscribendum committere, aut avocare. Verum cum decretum huiusmodi Concilii concessionem praedictarum literarum in forma brevis, & illarum executionem nihil efficiat, neque per illos causas, seu instantias introducat, sed merè executivè procedi mandetur, literae quoque in forma brevis annulo Piscatoris mandatae, non minoris sint efficacitatis, & auctoritatis, quam rescripta signaturae Rom. Pontif. quae manu propria subscripta sūt. Nos in his nostrae debite declarationis cautelam adhibentes, ac provisorum praedictorum ius adversus dubia & cavillationes huiusmodi, equitate & iustitia suadentibus perfervere volentes, nec non praedictarum, & quarumcunque literarum in forma brevis super capienda possessione nomine Camerae huiusmodi, aut in favorem literarum sub plumbio expeditarum tam à praedecessoribus nostris quam nobis, & dicta Sede hadenus concessarum, tenoris ac litis, & causae, si quae desuper excurrat sint, statum & merita, nominaque & cognomina iudicium executorum, & colligantium praesentibus pro sufficienter expressis habentes. Motu proprio, non ad ipsorum provisorum aut aliorum nobis pro eis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia ac de mera nostra deliberatione decernimus, & declaramus per concessionem literarum in forma brevis, sub annulo piscatoris super capienda possessione quoruncunque beneficiorum dispositioni Apostolicae reservatorum seu affectuorum Sedis & Camerae Apostolicae nominibus apprehendenda, & eiusdem possessionis in favorem provisorum ab ipsa Sede de cetero beneficiis postquam literas sub plumbio super provisionibus huiusmodi habuerunt expeditas relaxatione,

nec non assententia ipsi provisis literas desuper sub plumbio expeditas habentibus praestanda, & aliorum inibi expressorum executione faciendae, quae mandata expressiva sunt, & summariam duntaxat causarum propter quas illae emanarunt cognitionem requirunt, decretis Concilii huiusmodi non contraveniunt, nihilque praedicti illis inferri, vel eorum formam in aliquo violari, neque iudici aut censeri, vel executionem literarum earundem propterea in aliquo suspendi sive remorari, aut facultatem literarum executores ipsos & ab eis deputatos sub executoris facultate sibi per easdem literas, ut praefertur concessas, uti, frui, gaudere, & contra illas non parentes ad declarationem incurfus pœnarum, & censurarum in eisdem literis in forma brevis contentarum ac invocatione brachii secularis procedere, alia omnia & singula in eisdem literis contenta (illarum tamen forma servata) facere & exequi libere & licite poterunt, & possunt, nec non processus desuper habitos, & formatos habendosque, & formandos, ac inde facta, & sequenda quaecunque firma, valida, & efficacia fuissent, & esse & fore, suosque integros, & plenarios effectus fortiter debere in omnibus & per omnia. Praefatos quoque literas de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel quoquam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari nullatenus posse.

TITVLVS. III.
DE ELECTIONE, ET ELECTI
potestatis.

Julius II. In Concilio Lateranensi.
Electio Pontifici Maximo Simonaco nominatione inducitur, nullus est, nullius, potestatis, adeo ut sic electus exauctoratur ab omnibus dignitatibus & officiis eum suis successoribus, & successoribus Cardinalibus.

CAP. I.

Quoniam tam divino quam humano iure in spiritualibus praecipue detestabiliter sitimonia a habere prohibita, & longè magis in electione Romani Pontifici Vicarii Iesu Christi Domini nostri, abominabilis sit & universalis Ecclesiae perniciofa. Nos qui regimini ejusdem universalis Ecclesiae (meritis licet imparibus) annuente Domino praesidemus cupientes quantum curi Deo possumus in praemissis pro tante rei necessitate ac periculi magnitudine, ut tenemur, in posterum salubriter providere, de fructum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium consilio & unanimi consensu hac nostra perpetuo valitura constitutione, Apostolica auctoritate & de potestatis nostrae plenitudine, statuimus, ordinamus, decernimus, & diffinimus, quod si (quod Deus pro sua clementia, & ineffabili bonitate avertat) contigerit, postquam nos, vel successores nostros successive ipse Deus ab huiusmodi universalis Ecclesiae regimine abolverit: humani generis inimico procurante, & ambitione vel cupiditate ad hoc inclinate, seu impellente, electionem Romani Pontificis, ab eo, quem eligi contigerit, vel ab aliquo seu aliquibus de coetu Cardinalium quomodolibet eorum dantibus per simoniacam haerem (in dando, promittendo, vel recipiendo pecunias, bona cuiuscunque generis, casta, officia, vel beneficia, seu promissiones & obligationes) commissam, per se, vel alium, seu alios quomodocunque, & qualitercunque (etiam in duarum partium, vel omnium Cardinalium unanimi concordia, quomodolibet, etiam per viam assumptionis unanimiter, nemine discrepante, etiam sine scrutinio factae) celebrari, vel fieri: non solum

a. C. neclionat. 17. dist. c. majores, de bapt. Virgilius Papa in Epist. ad Enclerum in sm. & Pelagius 2. in 1. Epist. circa fin. cum sequentibus. b. Noverit differentia literarum Apostolicarum, de quibus Greg. in Synagoga. 127. ca. 15. minus. & seqq.

a. Concil. Basilt. sess. 23. modum praescribit. Vidi. Redean, de simonia. 2. cap. 33. num. 21. & seqq.

Mediores vero & proceres, respectu iuri-
 ci quam laici, cuiuslibet dignitatis, quolibet
 ordinis fuerint, etiam Patricii, Atque ipsi
 alia seculari, mundana, sive civilis, sive
 militaris, etiam quocumque Regum, & Imperatorum
 nunciis, vel nunciis, huiusmodi electioni, pro-
 sint omnibus suis ecclesiis, beneficiis, praebendis,
 ac aliis quibuscumque honoribus, Advocatus, et
 privati, & ad similia inhabiles, ac etiam alii
 intestabiles, & eorum bono iusto, ad illam
 certum non de se, majestatis, hinc Apostolica
 fuerint, vel alia Romana Ecclesia, hinc
 verò & feuda videri de quibusdam, non
 intabescant, in quibus, si quidem in
 territorio bona sita fuerint, ipso facto inhabi-
 centur. Ita tamen, quod si intra sex menses
 notum fuerit illos huiusmodi electioni, non
 passis, Principes dicta bona sua iustissime
 applicaverint, ex tunc ille si sine Ecclesie
 censeatur, & sine eo ipso oblique de qua
 claratione. Promissiones quoque, ac ob-
 sponiones propterea quoad unquam, etiam
 per dictam electionem, etiam extra peritos
 per quoscumque alios quomodocumque factas,
 quavis inexcogitabili solennitate, & solem-
 nitate, conditionales, sive eventuales, ac in
 officium, ex quacumque causa, etiam de
 cambii, confessionis de repto, doctrinae, in-
 tamenti, vel venditionis, permutationis, seu
 quocumque contractus, etiam in ampliori
 Apostolica facta, sine nullis & inviolabilibus
 inefficaces, nullusque illarum vitio, ac
 illis impunè, absque aliquo metu, seu
 cedere. Et insuper licet Cardinalibus, qui
 praedictam simoniacam electionem, non
 illis, qui huiusmodi simoniacam electionem
 & postea eidem Cardinalibus de illa
 simplicibus se univenerint, si tunc cum
 aliquo sine eis, ad aliam huiusmodi
 Aetiam non expectata alia sententia
 niaz electioni huiusmodi (sed cum tempore
 fra constitutione semper in suo robore
 fore alias tamen canonicè deventis, &
 generale indicere & conlucere, in loco
 eis videatur expedire. Non obstantibus
 contractis constitutionibus, etiam generalibus
 editis. Datum in Concil. Later. apud S. Petrum
 Februar. Anno 1351.

Leo Decimus, in Concilio Lateranensi.

*Electio enim & consecratio quorumlibet
 gerenda in publica Ecclesia officio de quo
 promoveatur, etiam, inquit, ad quodlibet
 examinetur.*

CAP. IV.

Cumque memoratis Actibus, et
 notis etiam in Lateranensi Concilio
 etas, morum gravitas, ac litterarum
 promovendis Episcopos, & Abbates
 catur, nihilque magis Dei Ecclesie
 immeritis adhaerent Praeterea, etiam
 propterea in promotionibus Praeterea
 mapo Pontificis magis ratio haberi debeat,
 quod de promotione per eos ad Ecclesiam
 in extremo iudicio rationem Deo reddenda
 tumus, & ordinamus, ut dicto per

Idem ibidem.

Pontifex simoniaci electo non obediunt tenetur, illius auctoritatem denotare omnibus licet, & verba electionis a Pontifice solo attendenda est.

CAP. II.

Licet omnibus & singulis Cardinalibus, (etiam illis, qui huic simoniacae electioni, seu assumptioni consenserint, etiam post inizationem, & adorationem, & obedientiam) ac etiam universo Clero, populo Romano, nec non subditis, & sancti Angeli de Urbe, ac quartusv aliarum Romanae Ecclesiae arcium praefectis, Castellanis, Capitaneis & aliis officialibus (quocumque homagio, seu iuramento, vel cautione praestitis, non obstantibus) à talis electi, etiam in tronzati, obedientia, & devotione, impune & quoad unquam, discedere, (ipsis, sicut Rom. Ecclesiae, & obedientiam futuri Rom. Pontificis canonice intrantis nihilominus astrictis permanentibus) & eum, ut Magum, ethnicum, publicanum, & haereticam evitari. Ad cuius quoque confusionem possint Cardinales, qui praefata electioni se opponere voluerint, si praesumpserint se regimini universalis Ecclesiae, praetere talis electionis ingere, auxilium brachii secularis contra eum implorare. Nec tales ab eius obedientia discedentes, tanquam inimici Domini, sicut, & aliarum propter dictum discessum poenarum, qui cum simulatione subsceant. Cardinales vero, qui cum simoniacae elegerint, à iura ordinibus, etiam Cardinalatu, titulis, & honore, ac quibuscumque Patriarchalibus, Archiepiscopalibus, Episcopalibus, & aliis gratiis, & dignitatibus, & beneficiis, quae in titulum, vel commendam tunc obtinebant, vel in quibus, seu ad quae iustitiam habebant, absque alia declaratione, privati existant, nisi ab illo penitus, & cum effectu discesserint. & reliqua Cardinalibus, qui huiusmodi simoniacam non consenserint, infra terminum octo dierum, postquam fuerint ab eis requisiti, personaliter, si fieri poterit, alias per editum publicum, se abque satione, vel fraude univenerint, & conjunxerint. Et tunc si praefatis Cardinalibus se univenerint, & conjunxerint, in primum statu, & ad priorem honores, & dignitates, etiam Cardinalatus, ac ecclesias, & beneficia, quibus praerant, & quae obtinebant, reintegrati, rehabilitati, ac restituti & repositi, ab huiusmodi simoniacae labe, & censuris ac poenis ecclesiasticis quibuscumque absoluti, eo ipso existant.

Idem.

Simoniaci electionis censuris, poenis, & excommunicatione ad infra reorum Majestatem passis subjunguntur, ad reum & passivum. Cardinales vero novum Pontificem eligendo a quocumque tractu conceduntur.

temporibus, Patriarchalibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesiis, & Monasteriis pro tempore vacantibus, de personis juxta præfati Alexandri constitutionem ætate matura, gravitate morum, literarumq; scientiæ præditis, non ad alienius infantiam, per commendam, & administrationem, seu conservationem, aut alio quovis modo providendum, nisi ratione utilitatis Ecclesiæ, prædictis, nobilitatis, probitatis, experientis, acque curialitatis antiquæ, cum competenti literarum, & in sede Apostolica meritum, aliter visum fuerit faciendum. Idemque in electis & postulatis, quorum electiones & postulationes per sedem Apostolicam admitti consueverunt, volumus observari. Et si de minoribus ætate, & annorum Ecclesiis aut Monasteriis hujusmodi congerit providere, non dispensetur cum eisdem; ut Ecclesiis citra vigesimam septimum ætatis annum, Monasteriis vero citra vigesimam secundam præfereantur. Quinimodò accuratius, diligentique idoneæ personæ promoveantur, statumque, ut Cardinalis, cui electionis, postulationis, aut provisionis Ecclesiæ, seu Monasterii relatio committitur, antequam in sacro consistorio (ut moris est) referat commissionem examinationis electionis hujusmodi sibi dæ consistorio per se ipsum, vel si ea die, que sibi commissio onus in iunctum fuerit, consistorium non fuerit, per Secretarium suum, aut alium quemlibet ex suis domesticis familiaribus vestram illam facere debeat, qui tres priores alius quam primum sui ordinis Cardinalibus eum significare teneantur, negotiumque electionis, administrationis, postulationisve, aut promotionis summarie de plano per scriptum dictus relator examine, & si qui contradixerint, his vocatis, idoneos, graves & sine dignos testes, & si expediens opulvé fuerit, alios ex officio assumere, processusque de jura ejusmodi relationis, unâ cum dictis testium die faciende relationis factam ad consistorium deferre debeat, neque ullo modo referat, si præfens in Curia promovendus majorem Cardinalium partem antea non adierit, ut quæ referat, quantum ad personam promovendam attinet, cognoscere possint. Promotus vero, eosdem Cardinales, qui præfens in curia fuerint, ex antiquo more, consuetudineq; laudabili, quam primum visitare teneatur. Quem quidem morem, laudabilemque consuetudinem innovamus, ac inviolabiliter observari mandamus.

Titulus IV.

Ecclesiis ad regularem dignitatem, electionis auctoritate non gaudet, nisi per Pontificiam confirmationem.

Capitulum V.

Plus Quartus tantis qui paulatim in religiosis irrepleverant quibus & auctibus nimis licentiosis aliquando, sicut patet, cupiens occurrere, suamque sedi præfate prærogativam asserere, omnes & singulas electiones quatuorvis personarum ad regimina monasteriorum, prioratuum, & aliarum dignitatum conventualium, ipsarumque electionum confirmationes per quoscumque casusvis status, gradus, ordinis, & conditionis existant, de quavis etiam Archiepiscopali, Patriarchali, aut majori præfiliant dignitate, hæcenus sic præsumptas, nullas, invalidas, ac pro nullis, invalidis & prorsus infectis habemus.

1. Annono 365. dicitur intelligimus. h. cura heret. 6. Synodus ff. de statu lib. glof. in cap. si propter. de rescript. m. 6. Et dicit ultimum capiam, pro completa. l. quia atque. Et ibi glof. Et de. ff. de testam. Aetas ad canonicatum in Ecclesia 23. annorum sufficit. Beneficium curiarum non obtinetur ante 25. anni dispensatione. Episcopatus annorum 30. et cap. cum cunctis. de prebend. cap. si eo temp. de rescript. in 6. concord. comit. Trident. de simonia 23.

bendas esse a, personarumque sic ut præfatur electas & confirmatas, monasteria, aliasq; dignitates hujusmodi sine legitimo titulo possidere, nec non illorum fructus, redditus & proventus indebitè percipere & petere. Et personarum ipsas ad abolitionem, & habilitationem super his, nec non confirmationem electionum de se factarum & sanctitate sua, seu Romano Pontifice pro tempore existentis, aut sede prædicta, infra sex menses à data præsentium computandos impetrandum, ac literas Apostolicas super hujusmodi confirmatione in totum expediendi omnino teneat, declaravit. Et nihilominus hæc sua perpetuè valitura constitutione statuit & ordinavit, quòd nullus de cetero seu in regimine & administratione monasterii vel alterius dignitatis conventualis, ad quod seu quam illum eligi contigerit, in spiritualibus vel temporalibus, antequam ritè celebrata electio à sanctitate sua aut Romano Pontifice pro tempore existentis, & sede prædicta confirmata, & literis Apostolicæ desuper expeditæ fuerint, per se vel alium, in toto vel in parte, quovis quæsito colore immiscere, aut illud vel se recipere, vel alias pro eius præfato gerere presumant. Decernens omnes & singulos qui secus fecerint, jure si quod illis ad monasteria vel eorum regimina, & administrationes, ac alias conventuales dignitates per electionem hujusmodi fuerit quæsitum, eo ipso privatos, & deinceps ibi ineligibiles esse, ipsaque monasteria & alias dignitates ab eadem sede impetrari posse, qui verò similes electiones confirmate præsumserit, eo ipso superiores ordinum videlicet suis dignitatibus privatos, ordinarius autem locorum etiam si Archiepiscopali & majori præcellant dignitate, ingressum Ecclesiæ interdictionem, eosque ab Ecclesiarum suarum regimine & administratione suspensos existere.

TITULVS IV. DE CARDINALIBVS.

Eugenius III. ex Concilio Constant.

Cardinales creati non priuorata & valida habetur, Anno Cardinalatus insignia accipiunt.

Capitulum I.

Quoniam ex libris Romani ordinis, aliis ceremoniarum nuncupatis, & aliis Ecclesiæ libris seu antiquis Codicibus comprehendi potest, & ex illis resultat, quid nominis, tituli vel honoris per secretam pronuntiationem de alicujus persona in eisdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalem per Romanum Pontificem pro tempore in secreto consistorio factam eisdem personæ in Cardinalem sic pronuntietur per promotionem hujusmodi acquiratur. Quia tamen temporibus modernis quibus aliquoties nonnulli in secreto consistorio in Cardinales assumpti fuerunt secretè, & eis ex bonis respectibus insignia Cardinalatus saltem omnia, minime assignata fuerunt, nonnullorum aliter sapere quam oportet sapere satagentium astutas confiderationes & inductiones subtilès, juxta præmissa & eorum effectum nonnullis dubiè prodierunt. Nos ad submovendum causam, & occasionem quorumcumq; dubiorum, quomodo libet super his insurrexerit, & possunt insurgere, præfenti irrefragabili constitutione deservimus, hujusmodi pronuntiationem seu in secreto consistorio de quibusvis per nos hæcenus factam, seu in po-

2. Tuo non acquiratur electio ante confirmationem. gl. in ca. nostri. Et in c. qualiter. Et ea. transmissam. de elect. Et ibid. linc. lac. And. in c. si electus. de in integr. restit. lib. 6. Et qui exerceat minime in electione collatum ante confirmationem, jure suo privatur. DD. jux. avaritia. de electione. in v. Electus in cap. ne Des temporum. de simonia.

ffertur faciendam alicui sic in Cardinalem in prae-
 tum pronuntiatio seu in posterum pronuntiatio, licet
 per eum ad Cardinalatus initium dispositus videatur,
 nullum jus seu titulum re aut nomine acqumtum fuisse
 aut acquiri potuisse hactenus seu posse, neque ali-
 quem per quempiam per scripturam, vel nominationem
 pro Cardinali reputari vel haberi debuisse seu potuisse
 hactenus vel debere seu posse quomodolibet in futurum,
 donec & quousque de similibus consilio & consensu sic
 pronuntiatio in Romana Curia praesentis Cardinalatus
 insignia, videlicet per capelli ruber traditionem, ac triu-
 li assignationem, annulique, juxta morem consuetum,
 in digito immisionem, absenti vero ab eadem Curia per
 hujusmodi capelli missionem realiter sint impensa, aut
 saltem in generali consistorio. Quodque in Cardina-
 lem sic pronuntiatus, etiam postquam insignia hujus-
 modi omnia receperit, & etiam admiffus fuerit, & re-
 ceptus, ut praefertur, in electione Romani Pontificis pro
 tempore vocem activam aut aliquo alio actu habuisse
 vel habere debuisse, sive posse vel debere minime cen-
 setur, donec, & quousque per Romanum Pontificem
 pro tempore existentem similibus consilio & consensu
 sibi in practicandis, consulendis & deliberandis negotiis
 consistorii antedicti, postquam in consistorio aliquibus
 moribus in talibus observari consuetos expertus, interro-
 gatus consiliative aut consultive, responsum dandi ex-
 pressa licentia tribuatur, seu ad hunc effectum (ut ver-
 bis utamur communibus) ei fuerit os apertum. Dat.
 Romae Calend. Novemb. 1431.

Leo Decimus.

In domo Cardinalium vi & impetu irruptentes & in ea aliquid
 facientes, panis a Pontificis iure decreti plebuntur.

CAP. II.

Temerariorum quosundam, qui s. Rom. Ecc. Cardin.
 precipuas Catholicae Ecclesiae columnas ea qua con-
 venit reverentia, observare contemnunt, & in eorum
 res, & bona, manus violentas a aultu sacrilego, injicere
 non verentur, effrenata libido nos admonet, & indu-
 cit, ut ad eorum audaciam, antequam longius prorepat,
 comprimendam, ea qua ad praedecessores nostris in di-
 ctorum Cardinalium dignitatis conservationem provi-
 da sunt consideratione statuta, pro illorum observantia
 firmiter nostrae innovationis munimine roboramus, ex-
 tendamus, & ampliemus, prout temporum qualitas
 exigit, & tam eminenti in Ecclesia Dei dignitati conspi-
 cuitus in Domino salubriter expedire. Sane ab aliqui-
 bus citra temporibus damnabilis quidam in urbe inole-
 vit abusus, & licentia delinquendi, quo dum Apostolica
 sede vacante, per Cardinales in conclavi existentes, de
 futuri Romani Pontificis electione tractatur, si qua de
 uno ex istis Cardinalibus quod in Pontificem sit ele-
 ctus, vox prodeat etiam non vera, illius domum vulgus
 armis aggreditur, & super ea diripienda cum ipius Car-
 dinalis, conclave nondum egressi familiaribus eam ca-
 stodientibus, vi contendit, & sic etiam effractus foribus,
 aut pariete effosso, aditus parcat in praedam omnium bo-
 norum quae ibi exstant, hostiliter corrumpit, nisi armato-
 rum presidio defendatur. Nonnulli quandoque re-
 periantur haec temerarii & audaces, ut alii etiam tempo-
 ribus praetextu rixarum domos Cardinalium hostiliter
 & cum armis aggredi non verentur, in ea que motantes
 offendere & vulnerare, ex quibus Cardinalatus honori,
 quibus sacrosancta militans Ecclesia, tanquam purpu-
 reo tota decoratur amictus, non parum detrahitur, & eo-
 rum generatur contemptus, & homicidiorum & alio-
 rum scandalorum occasio exhibetur.

a. Clement. sequi suadente, de panis. 12. q. 4. de iuram. cap. 27.
 natus sum. Lat.

Nos igitur hujusmodi temerarios contra sacrosan-
 ctas animadversione reprimere, sacro synodo
 Concilio, scilicet record. Honorabili & Reverendi
 Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum
 contra aliquem dictae Ecclesiae Cardinalis hostiliter in-
 tres, & illis praesentia, consilio, aut favore dictorum
 consive scienter receptantes, aut defendentes, aut
 domos & aedes, ut supra, invadentes, & contra
 bonas editas constitutiones auctoritate Apostolica
 nore praesentium innovamus. Decretorum eorumque
 debere perpetuis futuris temporibus invariabiliter ob-
 servari. Et nihilominus constitutiones eorumque
 omnibus & singulis in eis contentis, etiam de
 ad omnes & singulas personas cujuscunque condi-
 tionis & excellentiae existentes, qui aliquando in
 Card. domum tam tempore dicti conclavi, quam
 Romanum tunc Pontificem sit electus, quam alio
 docunque, & ex quacunque causa armata manu
 dentes, & in ea violenter, hostiliter aliquid dictorum
 aut quocunque ex imbi existens, vel in praesentibus
 socios, & eos qui ad fieri mandaverint, vel in
 nomine ratum habuerint, ac ipsi in praesentibus
 in praemissis vel favore praesentium, & deinceps
 tendimus & ampliamus. Romae in publica libe-
 ran. Synd. 1416. 17. Cal. Aprilis.

Pius V. Ex Bonifacio nono Decretum
 Hostiliter offensas Cardinalium per facti domum in
 status, & puniatur.

CAP. III.

In saeculis seculi pericula miseranti, dolens comple-
 mere non valemus, quod nefarii hominum
 sanguinem sitientes, ad illorum quoque pericula
 studio animo incumbant, quos Spiritus sanctus
 constituit praecipua Ecclesiae Dei, quam iam
 ne acquirat. Magna igitur ratione post
 recordationis Bonifacii Papa VIII. de
 Romanorum consilio perpetua constitutione
 sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium
 insecutus, aut percussit, aut ceperit, aut
 fieri, focusque fuerit facientes, factum
 sit, seu dederit consilium, vel favorem
 aut defendere scilicet eundem, namque
 status a reus, perpetuo sit infamis, & punitus
 bannitus, & interfectus. Omnia enim
 ne perpetuo subjaceant, nulli eorum
 ei in iudicio respondere teneatur, hoc
 vel republica applicatis. Item
 cius, & officii spiritualibus. Et
 privatus, sed & ipse in seclum, ex
 tentiam incurrat, quam solus
 mortis articulo, velat relaxare. Sed
 confitum, propter abditas consuetudines
 minio satis esse notitiam ad hunc
 us prohibenda. Qui enim alius
 ponunt, id secreto, in occulto,
 tur, veluti impium illud facinus
 lecti filii nostri Caroli, tituli sancti
 Cardinalis & Borromaei, Ecclesiam
 sanctissimis institutis studiose
 tentatum. Quare nos gravibus
 uniusque excita, omnia exquirere,
 ris nostri partes undique protegere.
 praesidio etiam, quibus suppeti

a. Leon. And. in cap. ad Apostolicam & prope
 et v. iud. in h. m. v. Cardinalis. Proprietas
 persona. namque. 2. q. 1. Ancho. in
 Affili. in cap. 11. eodem. 1. in
 1369. a. Mandato quibusdam, con-
 suis. fella: ibi v. compromissi, & g. l. 1. q. 1. p. 1.

inque ut abimar, si templi Dei bases, si clarissima Ecclesie lumina, si speciales filios, qui pro animabus populorum, pro fide, pro iustitia, pro unitate pervigilant, inulos detestamus? Itaque sanctiori prædicta de similibus fratrum nostrorum consilio adiacentes, statuis, ut quisquis, etiam à nullo consilio, aut simplici favore, aut omnino à ceteris prædictis alienus quemplam auctoritatem, administratorem, vel consiliorum conurbationem, sive conspirationem, aut commissi, committendive criminis in personam Cardinalis, illorumve fauorem, receptatorem, vel occultatorem, sive extenuationem sibi proinus vel per interpositam personam aut literas factas, cognoverit, sive ex scriptis, certis, conatu, concesso, insidias, aliisve signis & indiciis qualemcunque fecerit, invidiam habuerit, vel etiam coniecit, quive horum quocumque intellexerit, quantumcunque res alias occulta sit, quamprimum ad Rom. Pont. si in Curia fuerit, si in alio, ordinario loci, vel si Cardinalis ipse ordinarius extiterit, propinquo Episcopo, & si crimem nondum commissum fuerit, etiam ipsi Cardinali propeccet revelare. Quicumque vero etiam non subditus, & omnino extraneus defecerit, cuiuscunque dignitatis fuerit, prædicto sit excommunicatio non nisi in modum, pariterque majestatis reus insulam, & omnes penas prædictas eo ipso incurrat. Eadem nihilominus consideratione quoad reliquos ejus partes, ac ceteris omnibus conditionibus canonicis, & civilibus, ad tallium coactionem editis, in suo robore duraturus. Porro si quis ad sanitatem revertens, rem adhuc incognitam retulerit, omni noxa penitus liberetur. Ceterum loci ordinarii secretò casum ad se delatum, prædicto Pontifici primo quoque tempore nuntiare, & interim rem omnem ab ipsis perquirere, & si necessitas tunc postulerit, seculari quoque brachium adhibere. Dat. Rom. 24. Calend. Ian. 1562.

Et Decimus, in Concilio Lateranensi.

Cardinales, qui sedi Apostolicæ, & communi omnium Christi fidei Patri assistent, præclaris virtutibus, & integris moribus illustres esse debent.

CAP. IV.

Un sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinales ceterosque omnes in ipsa Ecclesia post summum Pontificem honore ac dignitate præcedant, conveniens ac debitum est, ut vite munditiæ, ac virtutum splendore tunc præfulgeant. Quapropter non modo hortamur eos ac monemus, verum etiam statuis, & ordinamus, ut cetero quilibet Cardinalium pro tempore exsistent, iuxta doctrinam Apostoli, ita sobriè, castè, ac pie vivat, ut non solum à malo, sed ab omni etiam specie mali abstinens, coram hominibus luceat, Deumque in primis operibus honorificet. Sint omnes vigilantes, ac divinis officijs, missarumque celebrationibus intenti, habeantque capellas suas in loco honesto, prout facere consueverunt. Siquæ eorum domus, familia, mensa, suppellæque non fastu, aut pompa, neque superfluis sebus, neque aliquo modo reprehensibilis, nec peccandi, excendique modum licentis inde nascatur, sed ut æquum est, modestè, & frugalitatis speculum dici mereantur. Illis itaque sint contenti, quæ sacerdotalem præ se ferant modestiam, ac prælatos & quoscunque alios infirmos viros ad Romanam Curiam venientes, benignè honorificèque, tam publicè quàm privatim tractent, & apud nos & successores nostros gratiosè, liberaliterque eorum negotia commendata suscipiant. Præterea ministerium indecorum Episcoporum, Prælatorumque in domibus non habeant, nec ceteris præse instituti, & sacro charactere insigniti, in villa descendant ministeria, passimque pastoralis officii contemptum induant. Eos itaque quos vel puer habent, vel in post-

rum sunt habituri, honorifice, ut fratres, ac juxta eorum status condecensiam, tractent. Cumque Rom. Pontifici communi omnium Christi fidelium patri assistant, personarum acceptatores, vel advocatos eos fieri, valde inconveniens est.

Propterea statuis, ne partialitatem suscipiant aliquam, neque Principum, aut communitatum, vel quorumcunque aliorum contra quempiam, nisi quantum iustitia & æquitas postulat, eorumque dignitas, & conditio re equitè, promotores aut defensores hant, sed à privata omni passione se juncti, seculandis & componendis inter quoscunque libitis, omni diligentia vacent, incumbantque, Principum, & quorumcunque aliorum ac præsertim patrum, & religiosorum ipsa negotia pro promoveant affectu, oppressos & iniuste gravatos iuxta vires suas, & officii debitum adjuvent. Tituli sui loca, si presentes in curia fuerint personam, si vero absentes, per Vicarium idoneum semel saltem singulis annis visitent, clericos & populos Ecclesiarum titulo suo subiectarum, cum diligentia inquirent, vigilentque circa cultum divinum & bona dictarum Ecclesiarum, moresque in primis & vitam clericorum & parochianorum solenter explorent, eosque omnes & singulos ad rectè, honestèque vivendum paternè in omnia affectu. Pro augmento autem divini cultus, & salutis anime suæ, quilibet Cardinalis, vel in vita donec, vel in mortis articulo relinquar suo titulo, quantum sit satis ad Presbyterum unum commode ibi sustentandum, vel si Ecclesia indigeat reparatione, vel alia subventionem, tantum illi relinquat, vel donec, quantum conscientie sue videbitur. Et cum minimè deceat, affines, & consanguineos præsertim benemeritos, & ope indigentes negligere, sed illis providere justum & laudabile sit, non propterea tamen vel beneficiorum multitudinè, vel Ecclesiasticis redditibus ea impleri convenire arbitramur, ut ceteri damnata ex hujusmodi largitionis intemperantia patiantur, & inde scandalum nascatur.

Statuis itaque, ut Ecclesiarum bona temerè non effundant, sed ea in piis & sanctis operibus exponant, quorum causa magni, & optimi redditus per sanctos Patres statuti, & ordinati fuerunt. Volumus etiam, ut Ecclesiis eisdem Cardinalibus commendatis, etiam si Cathedralibus, Abbatiale, aut Prioratus, vel quacunque alia beneficiis Ecclesiastica fuerint, absque omni profuis excusatione procurent, ac omni consensu suo provideant debetè inferri: Cathedralibus dignos & idoneos Vicarios, seu suffraganeos, prout consuetudo fuerit, cum digna & competenti mercede apponentes, reliquis autem sibi commendatis Ecclesiis aut Monasteriis de iusto Clericorum, vel Capellanorum, seu religiosorum, aut Monachorum Deo sufficienter & laudabiliter servitium munerè providentes, & distictè quoque, possessiones, & jura quacunque in statu convenienter conferent, & ditura instaurant, sicut ad bonorum prælatorum & commendatariorum officium spectat.

Idem ibidem.

Familia Cardinalium quo magis personis illustribus subsistat, eorum cultu illustriore ratiōneque vniroscere debent.

CAP. V.

Statuis etiam, ut Cardinales circa numerum familiarium, equorumque, suis impensis alendorum, magna utantur circumspectione, ac diligenti providentia, ne maiorem numerum quàm sua facultas, conditio, ac dignitas patiantur, habentes, latus ac prodigalitate vitio notari possint, nec rursus vari, fordidique habeantur, si in magnis & amplis redditibus paucissimis vicium præbeant, cum domus Cardinalis patens hospitium, portusve ac refugium proborum & doctorum maximè vitiorum, & pauperum nobilium honestarumque personarum esse debeat. Sint igitur circa modum-

& numerum tenendi prudentes, ac de familiarium qualitate sapientis curio, ne ex alienis vitiis turpem sibi contrahant infamiam notam, vulgoque obloquendi, calumniandi que iustas præbeant occasiones. Et cum maxime providendum sit, ut non solum coram Deo cui primam placere debemus, sed etiam coram hominibus opera nostra probentur, ut cæteris exemplo ad imitandum possimus esse, ordinamus ut quilibet Cardinalis se domus ac familiae suæ optimum rectorem, præfectumque ostendat esse, tam circa ea quæ extrinseca omnibus apparent, quam quæ intus latent abscondita. Habeat itaque eorum quique Sacerdotes, & Levitas, honestis vestimentis indutos, attenteque provideat, ne quis in familia sua quoquo modo beneficiatus & in sacris ordinibus constitutus, vestes porret verticolores, nec eo habitu utatur qui ordini Ecclesiastico parum conveniat. Quare in presbyteratus ordine constituti, vestes colorum quæ clericis à jure non prohibentur, deferre debeant, usque ad talos saltem demissas, & habentes dignitates in cathedralibus, & canonicis etiam dictam in cathedralibus, ac primam dignitatem in collegiatis habentes, & Cardinalium capellani Missas celebrantes, caputium deferre in publico teneantur.

Scutiferis verò paulò supra talos concedantur, parafrenarii, quia in assiduo summo, ministerioque funguntur laboriosiore, brevioribus, ac magis expeditis vestibus uti possint, etiam si fuerint clerici, dummodò in Presbyteratus ordine non sint constituti. Ita ramen, ut ab honestate non discedant, sed ita vivant, ut mores Ecclesiasticis suis ordinibus non discrepent. Reliqui verò clerici beneficiati, quam in sacris ordinibus constituti, commam neque barbaram, non nutriant, neque mulas aut equos cum phaleris ornamentisque vel luto aut serico factis, habeant, sed eiusmodi rebus ex panno tantum, aut corio simpliciter utantur.

Paulus IV.

Letes & causas Cardinalium evocantur, & Pontifici decisioni referantur.

CAP. VI.

Letes & causas inter quoscunque sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales super quibusvis rebus & bonis, tam Ecclesiasticis quam secularibus, vel quorumvis ordinum regularibus, coram quibusvis iudicibus, in quavis instantia, ac etiam in negotio executorio, vel reituitio-nis in integrum, quomodolibet vertentes & pendentes, ad nos in eisdem statu & terminis, in quibus reperiuntur, advocamus, cognitionemque & decisionem illarum nobis reservamus, decisionemque & terminationem per nos super illis faciendam, appellatione quacunquæ etiam alias de jure admittibili rejecta & postposita, standum, ac quiescendum, & patienter omnino parendum & obediendum fore statuimus & ordinamus, ac similiter in titulis & causis, quæ de cætero inter eisdem Cardinales exoriri contigerit, observari volumus. Romæ 1558. 9. Ianuarii.

Leo Decimus, in Concilio Laterano.

Roma funebri Cardinalium, qui suscepti persilvi debeat.

CAP. VII.

Expense funebres Cardinalium computatis omnibus, centum & quinquaginta florenorum summam excedere non debent, nisi exequutorii providentia iustis allegatis causis ac rationibus, plus exponendum esse duxerit. Exequiæ & castrum dolotis prima & nona die fiant, infra octavam verò Missæ de more celebrentur.

a Episcoporum domus (ait dicitur Hieronymus) omnium commone debet esse hospitium. Lacus unum, aut duo, aut paucos recipiunt, impletis hospitalitatis officium. Episcopus, nisi omnes receperit, inhumanus est. Vide Can. 40. Apost. c. prohibetur. 23. dist. & Carthag. Synod. 4. c. 6. clerice. de vita & honestate clericorum.

TITVLVS V. DE ETATE ET QUALITATE ordinandorum.

Fius Quintus.

Nemo ad sacros ordines admittatur sine bono tempore, aut patrimonio.

CAP. I.

Quoniam non deceat divino mysterio ad sacros ordines de decore & mendacitate, aut similitudine huiusmodi quatum exercere, sacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps in sacris ordinibus, ad sacros ordines promovetur, nisi prius legitime constiterit eum beneficiatum Ecclesiasticum, sibi vel alii ad victum honestè sufficere, quod si non fuerit, vel alius ordinati non possit, nisi prius de hoc Concilio de super editi formam & tenorem, Concilio nulla in huiusmodi decreto religiose observari mentione facta fuerit, ac propterea nonnulli, quales esse accipiunt, ceterorum ordinum religiose observari, vel Clerici, intra claustra monasteriorum, nonnullorum more regularium in communis vivere, nunquam, seu non nisi ad certum tempus, quatenus emittunt, & ex claustris exire, & discurrere, & audire libere & licite possint, religionis præcepta, & titulo sufficientis beneficii, nec parva officia, non tamen ad sacros ordines se promovere, nec tamen nullis Episcopis passim promoventur, neque nullis Episcopis illud inconveniens evenit, ut in honore claustris exeuntes, & per viculorum vagantibus, & per viculorum quatum exercere, aut per viculorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quatenus Christi fidelium scandalo cogantur. Nos quatenus viculorum Dei ministerium honorem, & quatenus viculorum nobis est) sinceris exoptamus & desideramus, propriis & ex cætera nostra scientia, & quatenus viculorum in hac perpetuo valitatis firmitate, & quatenus viculorum de Clericis secularibus in Concilio Tridentino dictum, & quatenus viculorum regulos etiam cujuscumque ordinis, in monasteriis, & quatenus viculorum seculares, more religiosorum vivere, & quatenus viculorum profectos, harum sententiarum, & quatenus viculorum religiosis, & aliis prædictis non profectis, ut ad hactenus, & quatenus viculorum promovent, nec non omnibus & singulis viculorum fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & quatenus viculorum scopus, gratiam, & communionem, & quatenus viculorum beneficiis, ut ordinis ipsos huiusmodi religiose observari, & quatenus viculorum impendere, nisi observata forma dicti decreti, non tamen sanctæ obedientie, & sub indignatione nostra, & quatenus viculorum interdictum, & prohibemus, & quatenus viculorum præstatione talium ordinum ipso quoque statuimus. Romæ Idibus Octob. 1588.

TITVLVS VI.

DE FILIIS PRESBYTERORUM.

Clemens VII.

Filii Presbyterorum beneficiis, quibus non pariter, & quatenus viculorum gratia, & quatenus viculorum.

CAP. I.

Ad canonum conditionem non est habendum, cum statuta à se, vel prædecessoribus, ad animarum Christi fidelium salutem, & quatenus viculorum propter eorum abusum, qui successu temporis, & quatenus viculorum hominum succrescente, magis inde dignitate, & quatenus viculorum se, quam profectis animadverit, & quatenus viculorum.

a Cap. Diaconi sunt, circa mod. 21. dist. 2. cap. 2. 2. c. plenam.

leant. providere. Sanè postquam feci. recor. Alexandri
 Papi 111. prædecessor nostri, filios præsertim Sacerdotum
 in Ecclesiis paternis succedere prohibuerat. a. casu
 æge nihilominus, media intercedente persona, filios
 ipsos habere disposuerat, cum passim Sacerdotes, ut Ec-
 clesiis suis eorum filii potirentur fatigantes, in Alexan-
 dri prædecessoris huiusmodi dispositione consili, Ecclē-
 sias suas, quas ad eorum pervenire filios gestiebant, in
 favorem personarum, quæ Ecclesiis ipsas, etiam illarum
 possessione non habita, in ipsorum resignantium filios,
 ex fornicatione genitos, illico mox resignare, ipsique fi-
 lii Ecclesiis ipsas, dispensatione super defectu natalium,
 quem ex dictis Sacerdotibus resignantibus geniti patien-
 bantur, etiam patris nomine expresso, obtenta, consequi
 habentur consueverint, profecto perniciosum semper, &
 abominabile, ac in gravem divinæ majestatis offensam
 tendere, videlicet, quod ipsi Presbyteri eorum timen-
 tes, quod erat occultum, non sine turpitudine, ad inordinatam
 ipsorum filiorum amorem detegere non erubescerent.

Iudicavimus propterea, quod ubi tempus, quod om-
 nia palam facit, & præsentium ratio quid in futurum
 cavendum sit, admoneret, merito movemur, & ad tollendū
 huiusmodi abusum, necessarium arbitrati sumus
 eisdem Alexandri prædecessoris canonem corrigere potui-
 mus, quam talia, cum tanto hominum scandalo tolerare
 re. Habita igitur super his cum venerabilibus fratribus
 nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de
 eorum consilio & unanimi consensu, auctoritate Apo-
 stolica, tenore præsentium statuimus & ordinamus, quod
 de cetero filii Presbyterorum ex fornicatione nati, Ec-
 clesiis cathedralibus, etiam metropolitanis, ac monaste-
 riis, quibus eorum patres præfuerint, seu illa, & illas
 dignitates etiam majores & principales personatus, ad-
 ministraciones & officia etiam curata, & electiva & alia
 quæcunque beneficia Ecclesiastica cum cura & sine cura,
 secularia, & quorumvis ordinum regularia, quæ
 Presbyteri & clerici ac religiosi eorum patres in titulum,
 vel commendam, aut administracionem tempus, seu
 in perpetuum aliquando obtinuerunt, nullo unquam
 tempore quoquo modo obtinere possint, nec cum eis
 super hoc dispensare intendimus. Et si quas dispensa-
 tiones per nos concedi contigerit, tanquam per præoccupacionem
 & contra mentem nostram, in concessas eis
 nullatenus suffragari, talesque dispensaciones nostris vo-
 luntus suffragare temporibus, & quod nobis licere non
 putamus, nostris successoribus indicamus. Romæ 1533.
 Non. Junii.

**TITVLVS VII.
 DE BONIS ECCLESIE ALIE-
 NANDIS, vel non.**

Paulus Secundus.

Donum Ecclesiasticorum alienatio, inconsulto summo Pontifice, & necessitate non urgente, nulla est.

CAP. I.

Ambitiose cupiditati, illorum præcipue, qui di-
 vinis & humanis affectibus, damnatione postpo-
 sita, immobilia & pretiosa mobilia Deo dicata,
 & quibus Ecclesiæ, Monasteria, & pia loca reguntur, il-
 licite, & eorum ministri sibi alimoniam vendi-
 cant, profanis usibus applicare, aut cum maximo illorum
 ac divini cultus detrimento, exquisitis mediis usurpare

a Concilio Tridentino in cap. 10. gravissimum verum, Alexand. 2. part. 1. cap. 3. & in Concilio Lateranensi cap. 1. & 2. & 3. & 4. & 5. & 6. & 7. & 8. & 9. & 10. & 11. & 12. & 13. & 14. & 15. & 16. & 17. & 18. & 19. & 20. & 21. & 22. & 23. & 24. & 25. & 26. & 27. & 28. & 29. & 30. & 31. & 32. & 33. & 34. & 35. & 36. & 37. & 38. & 39. & 40. & 41. & 42. & 43. & 44. & 45. & 46. & 47. & 48. & 49. & 50. & 51. & 52. & 53. & 54. & 55. & 56. & 57. & 58. & 59. & 60. & 61. & 62. & 63. & 64. & 65. & 66. & 67. & 68. & 69. & 70. & 71. & 72. & 73. & 74. & 75. & 76. & 77. & 78. & 79. & 80. & 81. & 82. & 83. & 84. & 85. & 86. & 87. & 88. & 89. & 90. & 91. & 92. & 93. & 94. & 95. & 96. & 97. & 98. & 99. & 100.

presumunt, occurrere cupientes: omnium rerum & bo-
 norum Ecclesiasticorum alienationem, omneque pactum
 per quod ipsorum dominium, concessioem, hypothecam,
 locationem, & conductioem, ultra trichnium, nec
 non infundationem, vel contractum emphyteuticum,
 præterquam in casibus a iure a permisis, ac de rebus &
 bonis in emphyteutium ab antiquo concedi solitis, & tunc
 cum Ecclesiæ evidentit utilitate, ac de fructibus & bo-
 nis quæ servando servari non possunt, pro instantis tem-
 poris exigentia, hac perpetuo valitura constitutione fieri
 prohibemus, prædecessori nostrorum constitutionibus,
 prohibitionibus & decretis aliis super hoc editis, quæ te-
 nore præsentium innovamus, in suo nihilominus robore
 permanfuris.

Si quis contra hujus nostræ prohibitionis seriem de
 bonis & rebus eisdem quicquam alienare præsumpserit,
 alienatio, hypotheca, concessio, locatio, conductio, & in-
 feudatio huiusmodi nullius omnino sit roboris vel mo-
 menti: & tam qui alienat, quàm is qui alienatas res &
 bona prædicta receperit, sententiam excommunicacionis
 incurrat, alienanti vero bona Ecclesiæ, monasteriorum,
 locorumque piorum quorumlibet, inconsulto
 Roma. Pontifice, aut contra præsentis constitutionis tenore,
 si Pontifici vel Abbati præfulgeat dignitate, ingressus Ecclesiæ sit penitus interdictus: & si per sex
 menses immediate sequentes sub interdicto huiusmodi
 animo (quod absit) perseverarit indurato, lapsis mensibus
 eisdem, a regimine & administratione flux Ecclesiæ
 vel monasterii cui præfuit, in spiritualibus & temporalibus
 sit eo ipso suspensus. Inferiores vero prelati, commendatarii,
 & alii Ecclesiæ rectores beneficiati, vel administracionem
 quomodolibet obtinentes, prioribus, præposituris, præpositatibus, dignitatibus, personatibus,
 ministracionibus, officiis, canonicatibus, præbendis, aliisque
 Ecclesiasticis cum cura & sine, secularibus & regularibus
 beneficiis, quorum res & bona alienantur duntaxat, iplo facto
 privati existant, illaque absque declaratione aliqua vacare
 censentur: possintque per locorum ordinarios vel alios ad quos
 eorum collatio pertinet, personis idoneis (illis exceptis quæ
 propterea privatæ fuerint) liberè de iure conferri, nisi aliàs
 dispositioni Apostolicæ sedis sint specialiter aut generaliter
 reservata: & nihilominus alienatas res & bona huiusmodi
 ad Ecclesiæ, monasteria, & loca pia, ad quæ ante alienationem
 huiusmodi pertinebant, liberè revertantur. Rom. Cal. Martii. 1547.

Julius Tertius, Simoni de Puteo, & Joanni Baptista, Cardinalibus.

Alienationes contra formam à Paulo I. præscriptam factas, revocantur.

CAP. II.

Indemnitati Ecclesiæ, ut ex debito nostri pastoratibus officii tenemur, volentes providere, circumpectioni vestre, quorum eximia integritas, singularis prudentia, exacta diligentia, & in rebus gerendis dexteritas, ac aliæ præclaræ virtutes, veteris experientie documentis nobis iam dudum cognitæ sunt, per præsentis committimus, & mandamus, quatenus per vos seu alios, quos ad hoc cum simili aut limitata potestate duxeritis deputandos, vocatis prout vobis videbitur, honorem male alienatorum, contra formam b. constitutionis per fecit. recorda. Paul.

a Iure conceditur certis urgentibus casibus necessitati, & majori utilitati alienatio. Cr. in 2. volum. consecrat. 1. Barb. in 1. volum. consecrat. 6. in 2. volum. & seq. Ludovic. Roman. conf. 36. Villagat. de rebus Ecclesiæ, in al. alienat. b Duo copulato requirunt, videlicet formam, id est, indemnitatem, & iustam causam alienandi. c. 1. de rebus Ecclesiæ non alienand. in 6. gl. 1. verbo redire. in c. 1. ex. de in integ. restitut.

13.

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

corumque praesules, & rectores nunc pro tempore ex-

Paulus Quartus.

bonorum Ecclesiasticorum alienationes ipse Ecclesie & p...

CAP. IV.

Et cum bonorum Ecclesie illicitas alienationes, quibus

Pius IV.

bonorum Ecclesie & Camera Apostolica bona alienata, in il-

CAP. V.

Enditiones, cessiones, infundationes, locationes, do-

Principum ac Cardinalium, Patriarcharum, & aliorum

Pius V.

Infundationum & alienationum bonorum Ecclesie per suasores &

CAP. VI.

Radantes, consulentes, aut alias verba facientes de

in fine in fine de emphyteu...

M M M m

Handwritten initials 'NB' and a symbol resembling a cross or 'F'.

re obtinebunt, si in Italia intra tres menses...
re obtinebunt, si in Italia intra tres menses...
re obtinebunt, si in Italia intra tres menses...

Sixtus V. hunc...
Sextus V. hunc...

Cum charissimus in Christo filius noster Henricus Francorum Rex Christianissimus suis literis & nuntiis nobis significaverit, se jam omnes propemodum modos tentasse reducendi haereticos, qui iam aliquam partem regni sui infecerant, in viam veram & Catholicam, ac tot retroactis seculis in illo regno unitatam, magna cum pietatis laude, & ipsius regni tranquillitate, nec tamem quicquam proficere potuisse, volens satisfacere debito suo erga Deum omnipotentem, per quem Reges regnant, paci etiam & quieti Regni sui conuulserit cupiens; scriptum est enim: Omne Regnum nisi fuerit in Domino, cadet. Quia enim, & animae suae salutem, quam nulla res esse pretiosior, prospicere intendens, quando alia via non licuit, ad arma succurrendum duxit, quo hanc pestem ex suo regno eiecisset, & eliminaret, eodem etiam tempore non solum, conseruationi Ecclesiarum ac personarum eorum, quae ab his haereticis detrimuntur, & impit tractantur, diligenter intendere: cum alioqui de his omnibus rationem Deo redderet: diuini iudicii ultionem merito reformidare cogitaret, si remissa ac negligenter negotium Dei ac religionis, Ecclesiarum etiam & bonorum occupatorum regeret. Quare cum iam arma sumpsisset, hoc sancto proposito constantissime obfirmatus, iustum esse duxit, ut Clerus etiam Galliae partem oneris sustineret, quod etiam ipse idem Francie Clerus legitime congregatus, necessarium iudicauit istis bellorum tempestatibus Regi succurrendum esse, etiam per alienationem bonorum immobilium; Nobis itaque supplicari fecit, ut dicto Clero facultatem vendendi bona mobilia vel immobilia, usque ad valorem centum millium scutorum in redditis annuis concederemus: Nos considerantes, quod si bellum hoc cum exitum habuerit, quem & optamus, & aspirant regis conatibus diuina clementia firmiter speramus, Ecclesiasticus ordo non solum conseruabitur quae nunc possidet, sed recuperabit iam ab haereticis occupata, quorum non parua summa est, postularis regis libenter annuimus, ita tamen ut hic ordo seruetur, in praesens quinquaginta tantum millia alienentur: quae summa ut quam minimo Ecclesiarum detrimento efficiatur, & fideliter atque utiliter in usum designatum erogeretur.

TITVLVS VIII. DE OFFICIO LEGATI.

Leo X. in concilio Lateranensi.

Nobilis Cardinalibus prouincias ac ciuitates legationis titulo obtinentes eas per locum tenentes aut officiales quoscumque administrare liceat, sed personaliter ipsi pro maiori parte temporis adesse atque eas omni vigilantia regere & gubernare teneantur: & qui nunc titulum legationis obtinent, aut pro tempo-

re obtinebunt, si in Italia intra tres menses...
re obtinebunt, si in Italia intra tres menses...
re obtinebunt, si in Italia intra tres menses...

TITVLVS IX. DE INSVLIS NOVI ORBIS.

Alexander VI.

Ad praeparandam fidem Christianam...

Alexander Episcopus seruus seruatorum Dei, etc. In nomine Domini Amen. Quia in his partibus mundi, quae sunt inuestigatae, sunt inuestigatae, sunt inuestigatae...
Alexander Episcopus seruus seruatorum Dei, etc. In nomine Domini Amen. Quia in his partibus mundi, quae sunt inuestigatae, sunt inuestigatae, sunt inuestigatae...
Alexander Episcopus seruus seruatorum Dei, etc. In nomine Domini Amen. Quia in his partibus mundi, quae sunt inuestigatae, sunt inuestigatae, sunt inuestigatae...

phorum Columbum, virum utique dignum & plurimum commendandum, ac tanto negotio aptum, cum navigis & hominibus ad similia instituta, non sine maximis laboribus & periculis acceperis deservisti, ut terras firmas & insulas remotas & incognitas hujusmodi, per mare, ubi hactenus navigatum non fuerat, diligenter investigares, qui tandem (divino auxilio) facta extrema diligentia, & etiam terras firmas, que per alios hactenus receptas non fuerant, invenirent, in quibus quam plurimam gentes pacifice viverent, & ut afferret, nudi incedentes, nec carnis vescentes, inhabitata, & ut prefati nudi, ubi possint opinari, gentes ipsi in insulis & terris, paucis habitantibus, credunt unum Deum creatorem in coelestibus, ac ad fidem catholicam amplectendum, & bonis moribus imbuendum satis apti videntur, spes que habent, quod si eradicentur, nomen Salvatoris Domini nostris Iesu Christi, in terris & insulis predictis facerent, ac prefatus Christophorus in una ex principalibus insulis predictis, iam unum tantum satis munus, in qua certos Christianos, qui secum ierant, in eisdem, & ut alios insulas & terras firmas, remotas & incognitas investigarent, possit, confecti & edificari fecit: in quibus quidem insulis & terris iam reperitis aurum, aromata, & alia quæsiuntur: res pretiosæ diversæ generis & diversæ qualitates reperitur, unde omnibus diligenter, & præsertim fidei Catholice, exaltatione & dilatione (sicut deceet catholicos Reges & Principes) consideratis, more progenitorum vestrorum claræ memoriæ Regum, terras firmas & insulas predictas, insularumque incolas & habitatores vestros, divina favente clementia, subicere, & fidem catholicam reducere proposuisti. Nos igitur hujusmodi vestrum sanctum & laudabile propositum plurimum in Domino commendantes, accipientes, ut illud ad debium finem perducat, & ipsum nomen Salvatoris nostri in partibus illis in ducatur, horramus vos quo plurimum in Domino, & per facti laræ susceptionem, que mandata Apostolica obligati estis, & viscera misericordie Domini nostri Iesu Christi domitente requimus, ut cum expeditionem hujusmodi omnino prosequi & absolvere proba mente orthodoxæ fidei zelo intendatis, populos in hujusmodi insulis & terris degentes, ad Christianam religionem suscipiendum inducere velitis, & debent, nec pericula nec labores ullo unquam tempore vos deterreant, firma spe fiduciaque conceptis, quod Deus omnipotens conatus vestros feliciter prosequatur. Et ut rapti negotii provinciam Apostolicæ gratiæ largitate donati liberius & audacius assumatis, motu proprio, non ad vestram vel alterius pro vobis super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & exercita auctoritate, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, cum in insulis & terris firmis inventas & inventendas, detentas & detegendas, versus occidentem & meridiem fabricando & construendo unam lineam à Polo Arctico scilicet Septentrione, ad Polum Antarcticum scilicet meridiam, seu terras firmas, & insulas inventas & inventendas, si versus Indiam, aut versus aliam quancunque partem, que linea dixerit à qualibet insularum, que vulgariter nuncupantur, de *Ins. Agres y Cabo Verde*, centum leucis versus occidentem & meridiem, ut profectur, pro mercibus habendis, vel quavis alia de causa accedere præsumant absque vestra ac heredum & successorum vestrorum prædictorum licentia speciali. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque in illo à quolibet preside dominationes se habent, cum præcedunt constitutum & laudabile propositum prosequamini, brevi tempore cum facilitate & gloria totius populi Christiani, vestri labores & conatus exitum felicissimum consequantur. Romæ 4. Nonas Majas 1493. *Gregorius Decimus*

juribusque & indictionibus ac pertinentiis universis, vobis, hæredibusque & successoribus vestris (Castellæ & Legionis Regibus) in perpetuum tenore præsentium donamus, concedimus, & assignamus, vosque & hæredes ac successores præfatos illarum dominos, cum plena, libera, & omnimoda potestate, & auctoritate & jurisdictione, facimus constitutum & deputatum: decernentes nihilominus per hujusmodi donationem, concessionem & assignationem nostram nulli Christiano Principi, qui aequaliter præfatas insulas & terras firmas possiderit usque ad dictum diem Nativitatis Domini nostri Iesu Christi, jus quæsitum, sublatum intelligi posse, aut asseri debere. Et in super mandamus vobis in virtute sancte obedientie sicut pollicemini, & non dubitamus pro vestra maxima devotione & regis magnanimitate, vos esse facturos ad terras firmas & insulas predictas, viros probos & Deum timentes, doctos, peritos & expertos, ad investigandum incolas & habitatores præfatos in fide catholica, & bonis moribus imbuendum destinare debetis, omnem debitam diligentiam in præmissis adhibentes, ac quibuscumque personis, cujuscumque dignitatis, etiam imperialis & regalis status, gradus, ordinis vel conditionis, sub excommunicationis interdictis penis, quæ in eis ipso, si contra fecerint, incurram, dictis insulis inhabitandis, ne ad insulas & terras firmas, inventas & inventendas, detentas & detegendas, versus occidentem & meridiem, fabricando & construendo unam à Polo Arctico ad Polum Antarcticum, sive terras firmas & insulas inventas & inventendas, si versus Indiam, aut versus aliam quancunque partem, que linea dixerit à qualibet insularum, que vulgariter nuncupantur, de *Ins. Agres y Cabo Verde*, centum leucis versus occidentem & meridiem, ut profectur, pro mercibus habendis, vel quavis alia de causa accedere præsumant absque vestra ac heredum & successorum vestrorum prædictorum licentia speciali. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque in illo à quolibet preside dominationes se habent, cum præcedunt constitutum & laudabile propositum prosequamini, brevi tempore cum facilitate & gloria totius populi Christiani, vestri labores & conatus exitum felicissimum consequantur. Romæ 4. Nonas Majas 1493. *Gregorius Decimus*

DE BENEFICIORVM COLLATIONE
 ac imperatione.
 Julius II. In Concilio Lateranensi.

Romani Pontificis circumspicte providentia ad ea libenter intendit, per que animarum periculum, Ecclesiarum & Monasteriorum dispendiis obviatur, Cameraque Apostolica (cui diversa impensarum opera, pro Ecclesiarum Romanarum statu conservando, quod diu incumbunt, indemnitati debite prævideatur.) Cupientes igitur, ne provisiones, concessiones, & gratiæ Apostolicæ sedis, & præcipue que à nobis emanant, & pro tempore emanabunt, diu maneant in suspenso, sed perfecte ad actum juxta Apostolicas constitutiones, deducantur. Et ne Ecclesiarum, Monasteriorum, & Eccle-

a Similis, in repertorio in verb. Gratia, debita forma gratiarum litterarum non expeditis, sub pena excommunicationis, & privationis Ecclesiarum & beneficiorum, nec si immovente debeat administratione contineri.

fiarum dignitatum praelati quicunque, seu commenda-
tarii & administratores, abique titulo & literis Apo-
stolicis in animarum suarum periculum regimini & ad-
ministrati corundem se ingerere, aut alias illis se im-
miscere praesumant, praesenti constitutione perpetuo va-
lente declaramus, quod constitutiones Bonifacii, Ale-
xandri, Pii, & Innocentii, praedecessorum nostrorum iux-
ta illarum tenores perpetuis temporibus inviolabili-
ter observentur, quoad poenas & censuras etiam priva-
tionis in eis expressas. Dat. Rom. s. Cal. Aug. Pontif.
nostri an. 2. Dom. 1505.

Pius Quintus, in Concilio Tridentino.
Parochialium Ecclesiarum electiones iuxta formam a Concilio
Tridentino praescriptam factas nullas fore esse nisi
CAP. II.

Statum Synodus Tridentina ut occurrente vacatio-
ne parochialis Ecclesiae etiam generaliter vel specialiter,
etiam rigore indulgi in favorem sanctae Romanae
Ecclesiae Cardinalium, aut alias quomodolibet reserva-
tae vel affectae, debeat Episcopus habita notitia vacan-
tionis Ecclesiae, si opus fuerit, idoneum in ea vicarium
eum congrua eius arbitrio fractionum portionis assigna-
tionem constituere, qui opera ipsius Ecclesiae sustineat,
donec eide Rediore provideatur, & deinde Episcopus,
& qui ius patronatus habet, intra decem dies, aut ali-
quod tempus ab Episcopo praescribendum, aliquos clericos
ad regendum Ecclesiam idoneos, examinatoribus
iuxta formam eiusdem Synodi deputatis, nominet, &
non nisi ab eisdem examinatoribus per cursum aliorum
examinatorum etiam tanquam magis idoneo ab Episcopo
iudicato & electo de ecclesia provideatur: ali-
qua provisiones seu institutiones omnes praeter formam
praedictam factas, surreptitias censentur. Sed quoniam
res humanae semper in deterius prolabantur, nisi sit qui
eas retineat, ac debite executioni demandet, & verendum
sit, ne propter constitutionum huiusmodi transgressio-
nem, maximi abusus oriantur: nos ad quorum
notitiam non sine gravi nostra molestia pervenit, non
nullos ex venerabilibus fratribus nostris, Archiepiscopis
& Episcopis, occurrente vacatione parochialium eccle-
siarum, eas nullo aut minus rite servato examine, praeser-
tium illo, quod per concilium fieri debet ex Concilio
Tridentino, vel etiam rite servato, personis minus dig-
nis, carnalitate aut alium humane passionis affectum,
non rationis iudicium sequentes, commulisse & de eis pro-
vulisse, volentes quantum cum Deo possumus huiusmo-
di ac etiam futuris periculis occurrere, eorundem praedecessorum
nostrorum constitutiones praefatas etiam innovando, auctoritate
Apostolica tenore praesentium omnes & singulas collationes,
& quasvis dispositiones parochialium ecclesiarum ab
eisdem Episcopis & Archiepiscopis ac quibusvis aliis
collatoribus, tam ordinariis quam delegatis S. R. E. Car-
dinalibus, ac sedis Apostolicae Legatis, vel nunciis, prae-
ter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino,
praesertim in examine per concilium faciendo praescrip-
tam, factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac
nullius roboris, vel momenti fore, & esse, nullamque
provisis, nisi, aut titulum etiam coloratum possidendi praes-
bere, & parochiales ecclesias huiusmodi, ut prius ante
collationes huiusmodi vacabant, ex nunc vacare statuimus,
decernimus, & declaramus, easque omnes prote-
mum huiusmodi vacantibus & sedis Apostolicae, seu eorum
quibus ius conferendi eas, praeterquam Episcopis, & Ar-
chiepiscopis, qui curam dicti examinis iuxta decretum
Concilii habere debent, competere, dispositioni reservamus.
Insuper ne parochiales Ecclesiae diu in suspensio ma-

neant in maximum animarum periculum, quibus
que parochialium Ecclesiarum, quibus dies vacan-
tibus vacant, ad Episcopos, Archiepiscopos, Legatos,
Patriarchas, & quovis alios ordinarios collatores
in quibus ordinariis collatoribus, etiam parochialis
quibus idem Episcopi & Archiepiscopi, praesenti
mentium spatium a die vacationis eorundem
examine iuxta formam Concilii Tridentini
provident, ac illarum etiam, quantum collationibus
bis, & dictae sedis generaliter vel specialiter, & quoad
causa referunt seu affectu ex parte, aut alias in
sedis Apostolicae competenti ad quos occurrentibus
vacatione Episcopos & Archiepiscopos praefatos
examine, concilio multo habito, iuxta dictum
Tridentini formam approbata, & magis idoneo
elegerint, aut electis nobis, vel sacrosanctae
aut us ad quos collatio spectabit, pro electione
nenda intra quatuor mensium spatium a die vacan-
tionis non significaverint, nec non parochialium
suarum similibus, qui ius patronatus Ecclesiarum
aliorum seu clericorum & sacrorum simul, &
praesentibus intra tempus eisdem patronatus, &
examine iuxta formam Concilii Tridentini
batus petatur, infra quoque ipse per decem menses
praesentationis dilata fuerit, collationem, parochialis
institutionem, ac omnimodam dispositionem
ipsi sedi, ac personis indulta huiusmodi
videndi, seu influendi obvietibus personis
vamus, data tamen in parochialibus examinatorum
proptione ipsi patronis, ut si nullum ad collationem
ctibus, ipsi ordinariis illam facere regerantur. A
tra dictos duos menses differentes, postquam
modi institutione obtinenda habere collationem
ropolitanam, vel viciniorum ordinum, & sedis
Apostolicam. Prohibentes etiam eisdem
tempus decem dierum eisdem collationem
eodem Concilio Tridentino ad menses
clericos eorum deputatis examinatorum
tra alios decem dies prorogare talem, nisi
Districte inhibentes, ne quis praeter
fices, aut alios indulta huiusmodi obvetibus
tur, quocumque sit super hoc audientiam
iuxta formam Concilii Tridentini
re, vel circa illa etiam per viam
renovare quoquo modo praesumant.

Idem ibidem.
Redicare possunt electiones minus dignas
rehabiliu contra appellatos.

CAP. III.
Vt non solum dignis, sed magis idoneis
iuxta Concilii decretum parochiales eccle-
tur, volumus & decernimus, quod si Episcopus
habilem, posthabitis magis idoneis, eligere
qui rejecti fuerint a mala electione
ropolitanam, vel si ipsi eligentes metropolitano
empus fuerit, ad viciniorum ordinum
& sedis huiusmodi delegatum, aut alios
Apostolicam appellare, ac praeterea ad
men coram ipso appellations rōdare, & eorum
ribus provocare, & confusio de personis
nabili iudicio cogit revocato, parochialis
per eundem iudicem appellations rōdare
(quatenus collatio ad Episcopum a quo
it, spectaret) conferatur, alias eisdem
iudicem appellations rōdare, & eorum
ad eum, ad quem collatio, provisione vel
bit. Haec tamen appellatio interposita
pediat, aut suspendat, quo minus electio
primo loco facta interim debet

a Concil. Trident. sess. 23. capit. 4. c. dudum. ext. de elect. & li-
gation. in 6. cod.

al. & proventus ab eadem ecclesia causa appellationis huiusmodi dependent, non amoveatur. Et si qui a sententia per iudicem appellacionis lata dixerit appellandam, sine ad sedem ipsam Apostolicam appellabit. Si fecerit premissis omnibus & singulis eadem aut attentaverit, irritum decernimus & inane.

Paulus Quartus.

Beneficis cuiusvisque imperatoris, qui suppositam dolo malo in examine predicti personam, et conditionem quorundam pacifertur quasvis aut privati huius gratia, est passus, est & irrita.

Cap. IV.

In studiis & doli, ac heresi simoniacarum quantum cum Deo possimus, effe et occurrere volentes, Apostolica auctoritate, tenore presentium statuimus, & ordinamus, atque decernimus, quod de cetero omnes & singuli, qui occasione beneficiorum obtinendorum se alios esse simulaverint, & tanquam tales in examine suppositaverint, aut beneficia pro personis id ignorantibus, seu pro se, vel pro aliis cum a obtatione alicujus pensionis sentis, aut pro aliis, cum sine pensionem annuam, aut aliam quantumvis modicum temporale commodum ab eis consequendi, vel pro se ipsas principaliter, animo & intentione se postmodum in favorem aliorum, etiam quantumvis infirmorum, & benemeritorum, cum simili pensione, aut commodo, aut etiam sine eo resignandi obtemperaverint, cuiusvisque status, gradus, ordinis, & conditionis essent, etiam si Episcopali, aut Archiepiscopali, vel Cardinali, aut Cardinalis honoris, seu mundana, etiam Regia, Ducali, aut Marchionali premissa praesentent, excommunicationis & anathematis, ac maledictionis aeternae sententiam, a qua nisi nobis, aut Romano Pontifici pro tempore existentis, praeterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant, nec non privationis omnium & singulorum beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, secularium, & quorumvis ordinum regularium per eos in titulum, vel commendam, aut alias quomodolibet obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda penam eo ipso abique alia de super faciendi declaratione incurrant, ita ut constituto solum summario & extra iudicialiter, quod ipsi contra tenores presentium, alicui fecerint, per eandem causam Camera & postolica generalem ad iudicium vel ad iudicem, vel eius locum tenentem, pro talibus, & ut tales publicari possint. Et a simoniacis, sicut praesertim, obtenta provisiones, & commendae, alicuique dispositiones nulle sint, irritae & inanes, nullumque ius alicui in ipsa beneficiis vel ad illa tribuantur, & ab aliis libere impetrentur. Volumusque praesens decretum etiam quoad Monasteria monialium, & alia beneficia per moniales aut alias mulieres obtinenda, locum habere.

Julius Tertius.

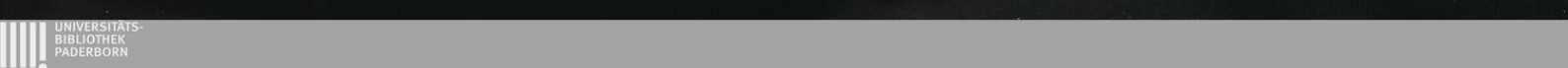
Qui tenent aut possident beneficia Ecclesiastica privilegia, & immunitates, alicuique dispositiones nulle sint, irritae & inanes, nullumque ius alicui in ipsa beneficiis vel ad illa tribuantur, & ab aliis libere impetrentur.

Cap. V.

Illius Papa tertius, cui nuper innovit, quod licet a hac facti, tunc Greg. X. & sanciverit, quod nullus ex tunc de cetero administrationem dignitatis ad quam electus esset priusquam celebrata de ipso electio confirmaretur, sub Geconomatus vel procuracionis nomine, aut alio de novo quavis colore in spiritualibus vel temporalibus per se vel per alium, pro parte vel in totum, petere vel recipere, aut illis se immutare praesumeret, o-

mmesillos, qui fecus fecissent, iure si quod illis per electionem quasvis foret decernens eo ipso privatos. Sanctiones ipsas ad inferiora beneficia Ecclesiastica quocumque & quomodocumque qualificata amplians & extendens, hac fusa perpetuo valitura constitutione statuit & ordinavit, quod omnes & singulae personae Ecclesiasticae, tam seculares, quam quorumvis ordinum regulares, cuiusvis status, gradus, ordinis, vel conditionis essent, etiam si Episcopali, vel Archiepiscopali, aut Patriarchali, vel alia maiori dignitate praesulgeant, quod de cetero literis super dispensatione retinendi beneficia per eos antequam promoveantur, aut eorum electiones confirmentur obtenta, eis per sedem eandem pro tempore concessis minime confectis, beneficia ipsa retinere, aut possessionem alieuius, seu aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura vel sine cura, secularium vel quorumvis ordinum regularium, quocumque & qualitercunque qualificatorum, eisdem auctoritate Apostolica conferri, seu commendari, aut in eorum favorem & commodum uniri, seu alias disponi concessio, literis Apostolicis super collatione, seu commenda, aut unione, seu alia dispositione huiusmodi non expeditis per se, vel per alium, seu alios eius nomine, etiam supplicationum seu susceptorum vel transumptorum huiusmodi, aut collationum eis postmodum de ipsi beneficiis, tanquam etiam tunc certo modo in supplicatione, expresso vacantibus, ordinariis vel alia quavis auctoritate factarum, praeterquam apprehendere praesumpserint, aut per alios apprehensam, itam & gratiam habuerint, ipsorum beneficiorum non possessores, & tamen, & ad decem annos ac violenti, & sine aliquo iudicio eis in iure censentur, & pro talibus habeantur & reputentur, nec fructus suos faciant, sed ad illorum restitutionem, ut praesertim, te- neantur, & obligati existant, constitutiones seu dictae cancellariae regule de annali & triennali possessore in illis locum non habent, nec eisdem detentoribus & in- trusis in aliquo surrogentur, quinimo beneficia per eos tempore promotionis suae, aut eorum electionis, confirmacionis, obtenta, literis super dispensatione ea retinendi sibi concessa non expeditis retinentes, aut possessorem beneficiorum literis Apostolicis super illis non confectis apprehendentes, seu per alios apprehensam ratam & gratiam habentes, beneficia sic retenta, aut apprehensa, & omne ius, quod in illis, vel ad illa pro tempore quomodolibet habuerint, eo ipso amittant, illisque, & illo privato, ac ad illa de cetero obtinenda perpetuo inhabiles, nec illa ulterius, & praeterea novi tituli aut nova commenda vel unio, sed alterius dispositionis, etiam Apostolica auctoritate facta alicui valeant, sed beneficia ipsa tanquam de iure & facto vacantia aliis conferri, seu commendari, & per quosvis tam ab eorum ordinariis collatoribus, quam a sede predicta liber impetrari possint, & si beneficia ipsa legitima fuerint, colligantes in omni iure, & ad omne jus quod beneficia retinentibus, aut possessionem apprehendentibus huiusmodi in eisdem beneficiis, vel ad illa quomodolibet competebat, aut competere poterat, eo ipso abique aliquo iuris aut hominis ministerio surrogentur & surrogati esse censentur, ac in eorum favorem causa de super pendens advocata, & si extincta fuisse, & similiter esse censentur. Quod si de cetero supplicationes, etiam manu nostra, & motu proprio signatae, nisi habuerint clausulam, quod eorum sola signatura sufficiat, nullam aliam quam per literarum super illis conficiendam, fidem aut probationem faciant, seu praesent, nec illa eis in aliquo alio casu fides adhibeatur aut adhiberi possit.

Leo Decimus, in Concilio Laterano...
 Mandatum benevolentium...
 MMmm 3

Cap. VI.

Dispensationes ad plura incompatibilia ultra duo nisi qualitate iuxta formam juris communis non concedantur...

Pius Quartus.

Ad beneficia quibus iura animarum iunguntur, vita & maritus, non de iure splendore insignes, provisum debent examine privo...

Cap. VII.

Inter multiplices curas decernimus & declaramus, parochiales ecclesias & alia beneficia ecclesiastica curata, personis sic examine privo, & per diocesanos...

eri Canones faciunt preiudicium & obsequium, de eisdem beneficiis infra certum tempus potestatem deservendi, a nobis sibi per nos de iure...

Paulus IV.

Regium & accessum assuetudine facere, quod illi regnum non ecclesia facit, revocavit.

Cap. VIII.

Ad Romani Pontificis auctoritatem pertinet, ut per eum consilio sunt, suum plerumque ordinatur effectum, nec preterea ignoramus, per via...

a Pluralitas beneficii unum cum divinis nisi casu iure damnatur. Pontificis quidem c. sanctorum. 7a. dist. c. clerico. 22. q. 1. c. i. 2. dist. Imperator maxime improbus quoquam habere duas militas. l. bis quidem. C. qui militare non possunt. 1. 2. c. duo quidem collegia. l. ff. de coll. alienat.

a Concil. Trident. sess. 4. cap. 7.

unus regressus seu accessus, ad Patriarchalem, seu metropolitana[m], vel aliam cathedralem ecclesiam concedi possit. Et qui ex eisdem Cardinalibus ad praesens regressum seu accessum ad plures cathedrales Ecclesias habent, si praesentes in curia existant, infra quindecim dies, si vero extra eam in Italia degunt, infra unum, reliquivero in Gallia, Germania, aut Hispania commorantes, infra duos menses proxime futuram ecclesiam cathedralem, ad quam vigore regressus seu accessus sibi ad illam concessi, in illius eventum regredi seu accedere malint eligere & nominare, electionemq[ue] & nominationem huiusmodi manu propria subscriptam, & suo iuramento Beneficentis, seu eiusd[em] Cancellarie apostolicae, per eam in quinterno ipsius Cancellariae de verbo ad verbum describendam transmittere, ac postquam regressus seu accessus praedicti locus fuerit, infra unum mensem ex tunc computandum, si alteri ecclesiae cathedrales praesentent, aut aliam ecclesiam cathedralem in administrationem obtulerint, eam vel aliam ad quam regressum seu accessum habuerint in manibus Roman[orum] Pontificis pro tempore existentis, absque ulteriori sibi desuper concedendo regressu vel accessu, ne haereditariam possessionem ipsius ecclesiae usurpare velle videantur, realiter & cum effectu dimittre eorum debent, quod si non dimiserint, ambae ecclesiae eo ipso vacent, & utrique eorum de praesule idoneo per ipsum Romanorum Pontificem provideri possit. Revocatis, cassatis, & annullatis ex nunc omnes & singulos regressus & accessus ipsius Cardinalibus ad quamcumque, praeterquam per eos, ut praefertur, eligendam & nominandam cathedralem ecclesiam, sub quibuscumque tenoribus & formis, & acum quibusvis efficacissimis, etiam motus proprio, & certis scientis, ac plenitudinis potestatis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet concessis, ac decernens ex nunc irritum & inane, quicquid illorum praetextu contra praemissa scienter vel ignoranter contigerit attentari. Et licet decretum ipsum per infra scriptum Secretarium nostrum eiusdem Cardinalibus aita & intelligibili voce iudicio confessorio lectum & publicatum fuerit, quamvis postmodum recognovimus per illud inconveniens, quod occasione regressum & accessum huiusmodi contingunt, praesertim in eo, quod facultatem tribuunt possessionem, seu quasi, regimini & administrationis ecclesiarum sub ipsius regressibus comprehensionem propria auctoritate apprehendi, plene provisis non esse, tam ex parte possessionem huiusmodi etiam in scio Romano Pontifice, ad quem ecclesiarum omnium universalis pertinet cura, apprehendant. Nos inconveniens praedictum occurrere, & decretum nostrum quoad hoc ampliare volentes, statimus, decrevimus, & ordinamus, quod nullus Cardinalis de cetero vigore cuiusvis regressus seu accessus ei ad quamcumque cathedralem seu metropolitana[m], vel patriarchalem ecclesiam quomodolibet concessi, etiam si id sibi extenore ipsius regressus seu accessus sibi permittitur, possessionem, seu quasi, regimini & administrationis eiusdem ecclesiae ab ipso expressis nostris, seu pro tempore existentis Roman[orum] Pontificis licentia in scriptis obtenta, apprehendere possit. *Pluis Quaratus.*

CAP. IX.

Omnes & singulas Ecclesias, etiam metropolitanae, & alias cathedrales, ac monasteria, etiam consistorialia, prioratus, praepositorias, praepositorias, dignitates etiam maiores, & principales, etiam conventuales, per-

sonatus, administrationes, & officia, exteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, secularis & quorumvis ordinum regularis, etiam de iure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilitatis & illustrium, etiam ex fundatione & donatione existentia, per eisdem Romanas Ecclesias, etiam Episcopos, Cardinales, & quoscumque alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam eisdem Camera clericos in simul, commendam, vel administrationem, aut alias, confidentiam, iure prohibita, cuiusvis personae, ut praefertur, contemplatione vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem & dispositionem nobis & sedi Apostolicae haec, serie reservantes ipso iure a die receptionis eorumdem in vacante, ac fructuum & pensionum reservationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessiones, eius praeiuratur factas, ac regressus, seu accessus, & ingressus concessiones huiusmodi cessare, & cessare, ac extinctas esse. Et eosdem Cardinales, seu quosvis alios, a prima die receptionis beneficiorum huiusmodi, extra fructus, redditus, & proventus eandem Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones praedictas indebitè petere, & percipere facere non potuisse, neque debuisse, sed illos omnes & singulos ad Camera eandem devolutos fuisse, & esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum heredes ad integram illorum restitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis iuris remediis compelli debere, auctoritate Apostolica, tenore praesentium decernimus, & declaramus. Et insuper universis & singulis tam eisdem Rom. Ecclesiae Cardinalibus, etiam Episcopis, quam Praelatis, & clericis, & aliis praedictis, praesentibus & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquas Ecclesias, monasteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto iure patronatus uti praefertur existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus seu accessus in confidentiam praedictam, aut ad effectum reservationum huiusmodi libi, postmodum celebratis provisionibus, recipere praesumant: Cardinales videlicet & alios, Praelatos huiusmodi, in virtute sanctae obedientiae, & sub interdicti ingressus Ecclesiae, reliquis vero sub maioriis excommunicationis lata sententia & pena, per contravenientes ipsi incurrenda, a qua nisi a nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, praeterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant, districtius inhibemus, & interdum, ac in hoc habere potestatem. *Pius Quintus.*

Quoad beneficiorum reservationem collationum, sedis Apostolicae auctoritate reservantes.

Ad praesens nostras non sine animi nostri dispensatione pervenit, ut nonnulli sacros canones parvipendentes non veniant in animarum suarum perniciem Ecclesias etiam cathedrales, & metropolitanae, monasteria, prioratus, & alia beneficia secularia & regularia, in confidentiam, & quam si monacham pravitatem sapere non ignorant, accipiant, & retineant, seu illa in vim regressum seu accessum & ingressum fuisse, eis concessorum, & effectum, praeiuratur fore, & rem consequi & habere vellet. Nos, qui post nostram ad summum Apostolorum apicem divina favente clementis assumptionem inter alias nobis imminentes curas hoc praecipue & maxime cordi habuimus, prout habemus, huiusmodi confidentias de medio tollere, & in sua pertinacia circa huiusmodi Ecclesiarum, monasteriorum, & beneficiorum retentionem, seu afectionem, persistentes, nisi resipiscant, debitis nobis vitis poenis plectere, ac unicuique pro ut ex nostro universali & pastoralis officio tenetur, in

tem, vel monasterium, aut beneficium, & publicam resignationem, seu cessionem, capramque a successore possessionem esse in illis, vel illo, seu rebus illius, per se vel alium, seu alios de facto ingressi, aut fructus percipientes, aut quicumque successores illi, vel ejus propinquos ipsos, aut patrem aliquem remiserit eundem, si recipient beneficium constituit dimittentem, vel ejus parentes, aut propinquos procuratores ad percipiendum, vel locandum fructibus percipitis, aut percipiendis donationem fecerit. Si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensurarum ex parte dimittentis, expeditio qua personam recipientis concernit, profectus sit, simulque expensae pro ea necessitate ab illo factae fuerint. Denique si quis pro concessione alicuius facta, quacunque auctoritate de beneficio ecclesiastico per se, vel alium, seu alios intercesserit, vel alius in negotio concessionis sese immiscuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficii de facto, etiam per manus professoris, ac etiam simplicis donationis titulo percipit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoribus dispositum quandoquaque. Testes autem de quocumque singulari singulis probare a valent praesumptiones, & conjecturas, pluresque hujusmodi praesumptiones & conjecturas plenam probationem faciant in praedictis. Ceterum criminosis, & ceteris omnibus, qui ad percipiendum in casibus simoniaci testimonium recipi possunt, ad praedicta omnia admittantur.

Idem.

Confidentia criminosa res, accensae ab omni dignitate & beneficii ecclesiastici iure, & excommunicationis sententia vincuntur.

CAP. XIII.

NE quis vana fiducia fretus non intendendi contra se iudicium in crimine confidentis beneficiorum persequatur, utque hoc malum graviore censura simulque a quoque prohibeatur, omnes & singulos, qui hucusque ecclesiasticis, monasteriis, beneficiis, fructibus, pensionibus, aliis, & ceteris, intercedente hoc confidentiario viro receperunt, ac remittent, nisi statim ad se reversi, & respicientes celesti dimissioni sibi propeverint, & quicquid tale admiserint futurum, etiam omnibus & singulis aliis ecclesiasticis, Monasteriis, dignitatibus, administrationibus, officiis, & beneficiis obtentis, quae pariter sub dicta reservatione comprehendi volumus, necnon fructibus, pensionibus, & aliis rebus ecclesiasticis, ac etiam Romanae Curiae, & aliis officiis temporalibus praesentium auctoritate privamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris substatum excommunicationis sententia innodamus, a qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quam a Romano Pontifice, absolutiois beneficium valeat obtinere. Nos enim ad vocationem causarum hujusmodi, & reservationem cognitionis illarum, rerumque omnium, inde emergentium, nobis, & praedictis successoribus ut praedictum est factis, causis illis dumtaxat exceptis, quae illi gratiam nobis pendere noscuntur, ac etiam in vocatione ecclesiarum, & monasteriorum, quorum dispositio in consistorio fieri consuevit, aut debet, itemque contra ordinarios, cellatores, Episcopos, & alios superiores prelatos, etiam Cardinales haberi contigerit, uti iam aliis nostris literis statutum est, audiendis, decidendis, & terminandis, harum sententiarum relaxata, decernimus: ita decempe quoscunque iudices ordinarios & delegatos etiam causarum palatii Apostolici auditores, ac praedictae Romanae Ecclesiae Cardinales sublata eis, & ipsorum cuicumque quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, interpretari & diffiniri debere, necnon irritum & inane quicquid fecus in praedictis per quoscunque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, commiserit attentari. Quocirca omnibus locorum ordinariis iudicibus inuigilamus, ut in suis quicunque Ecclesiis, civitatibus, diocesis, & locis etiam exemptis, ad praedicta studiose attendant, & quatenus illis relaxavimus, in delinquentes ferere animadvertant, si divini majestatis iudicium, dictaque sedis censuram voluerint evitare. In ceteris vero causis & negotiis (nobis & praedictis successoribus exceptis) eisdem locorum ordinariis praesentium auctoritate delegamus, ut gratia & favore postpositis, pro se quisque, cum venerit alius, contra praedictos omnes sub ipsa exceptione comprehensos diligenter inquireant, suoque inquisitione omnes sigillo obligatas, ad praedictam sedem quamprimum transferant, ut nos & praedicti successores in casibus hujusmodi procedentes, quod iustum fuerit, decernamus.

Idem.

Condiçione volucuntur, prohibentur, in his expeditionibus Camerae Apostolicae suffragantur.

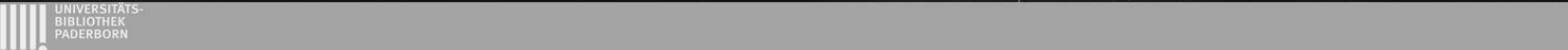
CAP. XIV.

Romani Pontificis providentia circumspicere nonnumquam gesta per praedecessores suos rationalibus & honestis suadentibus causis moderatur & revocatur, prout id ecclesiasticum indemnitati conspicit in Domino expedire. Hinc est, quod nos volentes omnem hereditariam a beneficiorum ecclesiasticorum successione de ecclesia Dei tollere, ac libertati beneficiorum hujusmodi providere, & ut de persona magis utili & idonea, prout requiritur, facilius providere valeat, omnes & singulos regressus, accessus, etiam eventuales, aut penales, ac coadjutorias etiam de consensu, aut alias quomodolibet sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis efficacissimis, etiam motu proprio, & ex certa scientia ac de Apostolica potestate plenitudine, clausulis irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per quoscunque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac beneficia ecclesiastica, cum cura & sine cura, secularia, & quorumvis ordinum regularia, etiam in secularia, canonica, & praebenda, dignitates, personatus, administrationes, vel officia in cathedralibus, etiam metropolitanis, aut collegiatis ecclesiis, & dignitates ipse in cathedralibus etiam metropolitanis post Pontificales majores, seu collegiatis ecclesiis hujusmodi principales, regularia vero beneficia hujusmodi, monasteria etiam consistorialia, prioratus, preposituras, dignitates etiam conventuales, personatus, administrationes, vel officia etiam claustralia, ac hospitalia, praepositorias etiam hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani, etiam quarumvis aliarum militiarum quibusvis personis cuiuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali dignitate, aut Cardinalatus honore pollebentibus concessos, super quibus literae Apostolicae in plumbis nostris aut penes summatores nostrum reperiantur. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, auctoritate Apostolica tenore praesentium revocamus, cassamus, abolemus. Mandantes dilectis filiis nostris Vicecancellario, & dicto Summario, ceterisque officialibus tam Cancellariae Apostolicae, quam Camerae nostrae ad quos spectat, in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis nostrae poena, ne in futurum super dictis gratiis, accessibus, regressibus, necnon coadjutoriarum literarum expeditant aut relaxent. Romae prid. Id. Septembr. 1571.

a. Concl. Trident. praed. sess. 25. cap. 7.

M M m m s

Singulari testimonium quod hoc loco dicitur, approb. regulariter alicuius probat, & in 21. q. 2. & in 10. q. 2. cum iteris. ut in 21. q. 2. Hippolyt. in praedictis, in 8. dist. gener. cum, in 11. q. 2. de test. cum, in 10. q. 2. vol. 3. Alexan. cons. 3. vol. 1. In 1. q. 2. l. admodum, ff. de iurjur.

Paulus Tertius.

Beneficiorum imperationes vacantium vera res totius harratio-
ne expediti debent, ne invalida ac errata habeantur.

CAP. XV.

Attendentes malitiam hominum non esse indulgen-
dum, sed potius obviandam, volumus quod de cate-
ro impetrantes beneficia a ecclesiastica iustitiamque
qualitatis, per privationem & amotionem vel alias pro-
pter commissa, excessus, & crimina vacantia vel vacatu-
ra, in supplicatione desuper porrecta excessus & crimina
ipsa ac eorum qualitates, necnon modos & causas tales,
ex quibus de iure privato incurra aut facienda censetur,
& similiter impetrantes etiam per modum devolu-
tionis beneficia, tanquam certo modo vacantia, & ab aliis
etiam non senio confectis, nec infirmitate aut impedi-
mento detentis, tanquam nullo seu minus canonico
ritulo possessa, modum vacationis illorum in supplica-
tione desuper porrecta specificis & determinate ac di-
spostive exprimere teneantur, & a nequam decretum
citacionis a iudice, cur causa commissa fuerit per se vel
procuratorem eorum petant, eorum eo iuramentum,
quod credant ea quae sic expresserunt, vera esse, & posse
ex parte corporaliter praestare, & deinde excessus &
crimina aut modum vacationis huiusmodi proponere,
& deducere, & intra octo dies observationi termini ad
articulandum, per eam vel per procuratorem suum, suo
ordine & loco, ita quod si ipse terminus sic non ser-
vetur, dicti octo dies, post observationem termini, secun-
do loco festiati, quicunque is fuerit, cucurisse censetur,
si quam immediate sequentes probare, necnon extunc
infra annum similiter a die impetrationis eorum compa-
randum, causam contra eosdem possessores, usque ad
diffinitivam sententiam prolationem inclusive prosecuti de-
beant, & teneantur.

Quodque impetrationes de beneficio tanquam per
privationem, & amotionem, vel alias propter commissa,
excessus, & crimina vacantibus, vel vacaturis, abique
causa seu causam privationis & amotionis, aut exce-
ssum & criminum vacationem huiusmodi causantium,
necnon tanquam de certo modo vacantibus, etiam per
modum devolutionis, abique modo vacationis specifica
expressione, etiam praetextu quarumcunque clausula-
rum quomodolibet simpliciterum, & quantumcunque
pragmaticarum, etiam quibuslibet causis, & excessus, ac crimi-
na, necnon modi vacationum huiusmodi in literis per
expressis habeantur, vel etiam dispositive exprimi possint
disponentibus nullatenus suffragentur, & quacunque
impetrationes per ipsos impetrantes de beneficiis, qua
etiam cum huiusmodi expressione impetraverint, tan-
quam in iure, in iure, vel ad ius eorum quos huiusmo-
di excessus & crimina perperrasse, aut quorum benefi-
cia per devolutionem, aut alias, certo modo vacasse nar-
raverint, a sede Apostolica, vel legatis eius quomodolibet
impetrantibus, seu etiam motu proprio concedenda,
nisi quod impetrantes excessus & crimina, aut modum
vacacionis huiusmodi intra dictos dies observationem
dicti termini ad articulandum factam, quoad excluden-
dos post dictos dies ipsos impetrantes approbatione ex-
cessuum, seu criminum, aut modi vacationis predictorum
nihil operari volumus contra possessores beneficiorum,
quae impetraverint, probaverint, etiam si alia excessus
& crimina, privatione aut privationis declaratione digna,

^a Beneficiorum impetratio canonica, & quae ab omni obsequio
& surreptione aliena est, exprimit qualitates vacationis, ut si va-
cat per obitum vel per resignacionem. gloss. in Clement. i. in verbo,
quoniam. de presen. Ioan. And. & Gemm. in c. suscepimus. de re-
script. in 6. lapsu. alleg. 8. col. 2. Felin. in cap. in nostra. num. 37. de
rescript. Rot. de rescript. in novum. Ioan. de Delva. tract. de
benefic. part. 3. q. 11. 20.

etiam ante lapsum dictorum octo dierum prolatum,
nullius sint roboris vel momenti.
Quodque iurisdictiones huiusmodi, si in iure
huiusmodi impetrationes fieri, in iure pro-
scripto, quod post executionem oblationis, et pro-
dictam facta, etiam si de discretionem eorum
aliter non apparuerit, propter auctoritatem pro-
curator, defuncti fuerint, etiam si senio, aut vacatione,
seu impediti, ut praefertur, non extiterint, auctoritas
contra quos huiusmodi impetrationes fieri, non
contra excessum, licet nullum penitus expromissum
nulla conjectura habita fuerit, quod colliguntur
riti, aut de tali morte culpabilis, seu conscientiam
eum non haberent. Et si post lapsum dicti anni, non
jam eo durante, & illis octo diebus post dictam
articulandum, sine probatione praedictorum
suum seu criminum aut modi vacationis pro-
petrantes, vel eorum procuratores obsequium
contingat possessores dictorum beneficiorum
quos ex eis decedere, aut eorum beneficia impetrare
vel ex causa permutationis, aut alia quomodolibet
Romana Curia, vel extra eam, vacare non debent,
propterea beneficia ipsa iuris, de huiusmodi
fidei sic vacantibus providere, & alia huiusmodi
sunt in omnibus & per omnia, & si contra dictum
res aliquas modo praemissa mora non fuerint, huius-
modi obtinenda censetur, proposita probatione
non vacare parti omnimoda, interese, huiusmodi
per solvere teneantur, ac omnibus de huiusmodi
ecclesiasticis, per eorum impetrationem obsequium
suspensio inveniant. Quibus, si in ea pro-
tomeritate incederint, ipso iure privationis, auctoritas
se de portio, iuxta canonica sanctiones, auctoritas
Decernens novas provisiones super impetrationibus
praedictis pro tempore, etiam iniquam illi obsequium
elapsi fuerint, si in quorum favorem auctoritas
fraudem huiusmodi constitutionum non suffragentur,
si illi qui impetrationes modo praedictas impetraverint
si impetrata resignaverint, quomodolibet
tant illis, quibus de beneficiis huiusmodi per resigna-
tionem de eis factam & admittam praemissa auctoritas
sunt constitutioni subiacere, & in eorum favore
dictas resignans tempore huiusmodi impetrationum
quoad hoc censeri & esse.

TITULUS XI.
DE RESERVATIONIBUS

Paulus II.

Beneficia sedis Apostolicae reservata quae non vacant
vacantur, semper manent reservata, & semper reservata
sunt.

CAP. I.

Un nonnulli Romani & Pontifices praedicti
eorum conditiones, quae sine reservatione
vacant durare voluerunt, quae tunc per
ecclesiastica quae sunt & sine illis Romanis beneficiis
& tunc existentiam Cardinalium servata, etiam
commentales obtinebant, & in posterum obsequium
rum familiaritate durante, etiam si ab ipso
per obitum Cardinalium servandem vel illis
necnon quae etiam fructuum & proventus Curiae
Apostolicae debitorum collectores, & qui ipsorum
decessorum & impioribus suis officio conserventur
collectores durante eorum officio obsequium

^a Haec constitutio videtur esse, quae habetur in constitutione
Romae, de consue. praesent.

45
 quibus vacaverint, cum irritantur appositione decreti
 & deinde prædecessoribus ipsis sublati de medio, ac
 eorum beneficiorum occurrentibus vacationibus, inter
 utrumque juris inter pretet, etiam officiales Romane Curie
 sapienter erod habitatum existerit, an beneficia hu-
 jusmodi propter reservationem & decretum prædicta
 reservata vel affecta remanserint, ita quod nullus præ-
 ter Roman. Pontif. de illis disponere poterit sine pos-
 sit reservatione & decreto obfistentibus prædictis.
 Ac propter ambiguitatem hujusmodi varias quoque
 juris peritorum opiniones & disceptationes ipsas, adver-
 tensus plerumque pro reservatione & effectione præmis-
 sis, interdum vero & contra pronunciatum & definitum
 fore. Nos qui vigiliosior pastoris semper his maturo
 providendam esse consilio non indignè censuimus: &
 propterea in singulis causis super quibusvis beneficiis
 Ecclesiasticis eandem ambiguitatem quomodolibet
 concernentibus, usque ad nostram beneplacitum super-
 sedere mandavimus: cupientes quemadmodum nostro
 lacumbi officio, debitis hujusmodi finem imponere sub-
 stitutorum dispensationis, & ne lites sint penitus immortales,
 de opportuno remedio providere. Facilis recordatio-
 nis habentur Gregorius I. X. & Bonifacii VIII. Romano-
 rum Pontificum etiam prædecessorum nostrorum,
 qui ad submovenda alterationum fomenta & ambi-
 gnitates hujusmodi lucidandas declarationes similes
 per suas literas ediderunt, vestigiis inhaerendo, ac pro-
 vide considerantes effectum per reservationem manus-
 que appositionem eorumdem prædecessorum in dictis
 beneficiis inesse productum, per obitum nequaquam
 cessari debere revocatum, Roman. quoque Pontificis
 manus appositionem prædictam, tanquam efficaciam, tan-
 que virtutis existere, ut si & literæ Apostolicæ super
 provisionibus beneficiorum aut de providendo mandatis,
 in quibus decretum & reservatio hujusmodi oppo-
 nitur, ex aliqua causa sum debitorum non irritantur
 effectum, facultatem tamen providendi de beneficiis
 aliter reservatis quibuscumque aliis fuisse adeptam,
 hanc perpetuè & irrefragabilis constitutionis edicto,
 de venerabilium fratrum nostrorum sanctæ Romanæ
 Ecclesiæ Cardinalium consilio, omnia & singula be-
 neficia Ecclesiastica secularia & cujusvis ordinis regu-
 laria, etiam si præpositus, canonicatus, præpositus,
 & præbende, dignitates, personatus, administrationes,
 vel officia fuerint, & ad illa consueverint qui
 per electionem assumi, eisque cura imminet anima-
 rum, ut præmittitur reservata, & per Romanos Pon-
 tifices successores nostros canonicè intrantes in posse-
 rum reservanda, acta quovis modo vacantia, & in an-
 tea vacatura, per hujusmodi reservationem & decretum
 remanente & remanere semper affecta, nullum-
 que de illis cum primò hac re contigerit præter eun-
 dem Romanum Pontificem ex vice quovis modo dispo-
 nere potuisse, sine posse, hæc serie decernimus pat-
 ter & declaramus, quod tam in pendens etiam
 per appellationem quam in futurum super eisdem
 beneficiis ut præmittitur reservatis committendis cau-
 sis per dilectos filios magistros Caspellanos nostros,
 & causarum palatii Apostolicæ auditores, atque alios
 quoscumque delegatos & iudices ubilibet inviolabili-
 ter observari, & secundum præmissa, nec aliter sen-
 tentiari & diffiniri volumus, atque mandamus eis &
 eorum cunctis, quavis alia super præmissis interpretan-
 di facultate sublata.

ficorum dispositioni Apostolicæ reservationum pro tem-
 pore vacantium, sine iusto titulo, ac sine literis Aposto-
 licis, ut illorum fructus durante vacatione hujusmodi
 suspensa, se intrudere non verentur, occurrere, & Ca-
 mæra Apostolicæ gravissimis oneribus in aliqua
 parte sublevandis quantum cum Deo possumus con-
 sultare, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deli-
 beratione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitu-
 dine omnes & singulos fructus, redditus, & proventus, ac
 iura, obventiones, & emolumenta quæcumque quomodolibet
 & qualitercumque nuncupati omnium & singu-
 lorum monasteriorum etiam consistorialium, & benefi-
 ciorum Ecclesiasticorum cum cura & sine cura, secularium,
 & quorumvis ordinum regularium nobis & sedi
 Apostolicæ tam per constitutiones Apostolicas, quam Can-
 cellariæ Apostolicæ regulas editas & edendas, seu alias
 quomodolibet, & ex quavis causa generaliter, vel specia-
 liter reservationum, seu affectuorum in partibus Italiae, in
 quibus collectores & subcollectores spoliatorum, & ju-
 rium Cameræ Apostolicæ prædicte esse consueverunt, ac
 earum civitatibus, & dioc. consistendum, per obitum, &
 alias quovis modo præterquam per decessum illa obli-
 vimentium, pro tempore vacantium & decessorum mona-
 steriorum & beneficiorum vacationis pro rata temporis
 usque ad diem provisionis seu commende de eisdem be-
 neficiis & monasteriis per nos faciendæ, de qua per litem
 nostras sub plumbo, & non aliter, constare debere
 volumus, eidem Cameræ auctoritate Apostolica tenore
 præsentium reservamus, applicamus, incorporamus, &
 appropriamus, illaque ei reservata, applicata, incorpora-
 ta, appropriata esse statuimus.

Gregorius XIII.
 Menses Apostolica sedis reservati, Episcoporum alterative re-
 servatum non obfunt.

CAP. III.

Sanctissimus in Christo Pater & Dominus Gregorius
 divinis providentiæ Papa XIII. cupiens pauperibus
 clericis, & aliis benemeritis personis providere,
 omnia beneficia Ecclesiastica cum cura & sine cura, secularia,
 & quorumvis ordinum regularia, qualitercumque
 qualificata, & ubicunque existentia, in mensibus Iu-
 lii, Augusti, Octobris, Novembris, Januarii, Februarii,
 Aprilis & Maji, usque ad quinquennium a die pu-
 blicationis præsentis constitutionis computandum ex-
 tra Romanam Curiam, alias quam per resignationem
 quocumque modo vacatura, ad collationem, provisionem,
 præsentationem, electionem, & quamvis aliam
 dispositionem quorumcumque collatorum & collatori-
 cum secularium, & quorumvis ordinum regularium,
 (non tamen S. R. E. Cardinalium, aut illorum sub con-
 cordatis inter sedem Apostolicam, & quocumque alios
 initis, & per eos qui illa acceptare & observare debe-
 runt acceptatis, & observatis, quæ lædere non intendit
 comprehensionum quomodolibet pertinentia) disposi-
 tionem suam generaliter reservavit. Volens in applica-
 tionibus, seu concessionibus gratiarum, quæ in dictis be-
 neficiis tunc vacantibus etiam motu proprio fieri de-
 bent, in quo vacaverint, dispositio mentionem fieri,
 alioquin gratias nullas esse, ac privilegia & indulta A-
 postolica disponendi de hujusmodi reservationibus nun-
 quam comprehendantur, etiam cum quibusvis derogato-
 riarum derogatoriis, ac fortioribus, efficacioribus, &
 insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis,
 quibusvis personis & collegiis, cujuscumque dignitatis,
 gradus, ordinis, & conditionis existentibus quomodolibet
 concessa, adversus reservationem hujusmodi in-
 terim iurragant.

Insuper sanctas suas ad gratificandum Patriarchis,
 Archiepiscopis, & Episcopis intentas, ipsis, quando ad
 apud Ecclesias aut dioceses suas personaliter refererint

Fins Quartus.
 Præter beneficiorum reservationum seu affectuorum, a die vacatio-
 nis usque ad diem provisionis, Apostolica Cameræ adfervitur.
 CAP. II.
 Cupientes malitis nonnullorum, qui in possessione
 monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesia-

A dmonet nos incumbens nobis pastoralis officii cura, ut non solum nobis, sed etiam cunctorum Christiani fidelium; & praesertim Ecclesiasticarum personarum profectibus diligenter inveni illorum occursum diligamus; & quae in cuiuscunque ipsorum praedictorum hoc hanc quavis etiam auctoritate praedictis competimus, salubriter reformemus. Sane dudum ad nostram perentioitatem, qualiter nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi, ac ecclesiarum praetati, nonnulli etiam Principes, & domini temporales in clivitate nationis Germanicae, post miserabilem urbis direptionem collationes & dispositiones beneficiorum Ecclesiasticorum nobis & sedis Apostolicae etiam virtute concordatorum a inter sedem & nationem praefatas reservationum temere usurpare praesumpserint, ac collationes & dispositiones nostras, & dictae sedis de illis factas admittere contempserunt, necdum in nostram & ipsius sedis respectum, sed etiam in iurium nostrorum & eiusdem sedis, ac illorum quibus ab ipsis beneficiis providimus, aut in quorum favorem alias disposuimus, seu providi & disponi mandavimus, grave praedictum. Nos qui a dictis concordatis, quae olim Romanae Ecclesiae & dictae nationis hominibus, pro ipsius Ecclesiae unione, ac pace & tranquillitate inter Ecclesiam & nationem praedictas, perpetuo solidandis & conservandis laudata, conclusa, & accepta fuerunt, nullatenus recedere intendimus, ne dicta praesumptores & contemptores, aut peccos in dictis beneficiis intrusi ex huiusmodi temeraria praesumptione gloriant valeant, neve ipsi intrusi ex adultetinis eorum timulis aliquem fructum reportent, nec illis quibus de beneficiis praedictis per nos aut dictam sedem, seu eius auctoritate provisum extitit, & in futurum providebitur, per aliequos temporis fluxum, seu aliquam patientiam vel tolerantiam praedictum fiat aut factum censetur, ut ipsorum officii debito providere solentes, ac concordatis praedictis firmiter inhaerentes, motu proprio, & extra iura, matura deliberatione, ac certa scientia, auctoritate Apostolica, de Apostolica potestatis plenitudine, tenore praesentium declaramus, praesentis collationes & alias dispositiones de quibuscunque beneficiis Ecclesiasticis cura & sine cura, nobis & dictae sedi, aut praefatis, referatis, per Archiepiscopos, Episcopos, Praelatos, ac seculares Principes, & dominos quoscunque, dictae nationis, seu ad eorum praesentationem vel nominationem, etiam per ordinarios ipsorum beneficiorum collatores a tempore dictae direptionis contraque tenorem & formam dictorum concordatorum quomodolibet factas, & in posterum faciendas, personis quibus utrum posterum fient, nisi sint per nos, aut nostra, vel dictae sedis auctoritate approbata, nullam titulum vel solentem ipsa beneficia possidendi tribuisse, aut in futurum, quibus, sed & illos pro maiori fidei possessoribus & merito intrusi ab omnibus haberi & ceteri, ac fructus per eos ex beneficiis huiusmodi percipere, & percipiendos, nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse, & ad illorum restitutionem, ad eorum quorum interest, seu etiam fidei nostrae iustitiam, omnibus viis iuris, & remediis compelli posse, & debere, & eos nullo unquam tempore beneficio regularum de annali & triennali pacifico possessore gaudere potuisse aut posse. Illis vero quibus eadem beneficia per nos, aut auctoritate nostra vel dictae sedis, tenore & forma concordatorum huiusmodi servatis, collata seu commendata sunt, aut in futurum conferentur vel commendabuntur, necnon Ecclesiis & locis Ecclesiasticis, ac collegiis, quibus perpetuo

Concordata reservationum edita Nicolae V. in gratiam Germaniarum 1447. 14. Cal. April. cum Friderico Imperat. abis, Ecclesiis & personis loci Principibus.

quo vel ad tempus eadem auctoritate unita sunt, aut in posterum unentur, ac omnibus illis qui in executione litterarum Apostolicarum eis concessarum per constitutiones, seu mandata Archiepiscoporum, Episcoporum, Praefatorum, Principum, vel dominorum praedictorum, hactenus quomodolibet impediti fuerint, aut in postquam impediuntur, istas regulas, quae unquam temporis fluxum seu patientiam vel tolerantiam minime obflare debere, quo minus contra dictos intrusos & intrudendos quocumque tempore iudicialiter expediti valeant.

TITVLVS XII.
DE PENSIONIBVS.

Leo Decimus, In Concilio Lateranensi.
Reservari personae non debent in diminutionem Monasteriorum & Ecclesiarum regularium.

CAP. I.

Quoniam Ecclesiae Monasteriorum absque aliquo fructuum diminutione providi decet, ut iam dignitati praesidentium, quam Ecclesiarum & Monasteriorum necessitati consilium. Decernimus pariter ac statuimus, ut super eandem Ecclesiarum fructibus pensiones minime reserventur, nisi ex resignationis causa, aut etiam alia quae in secreto nostro consilio iusta, probabili & honesta habita fuerit.

Pius V.

Laei, & quae calidam sacris ordinibus annexam non colunt, beneficiorum personibus iure sua nequeunt.

CAP. II.

Laici extra conjugium & in celibatu viventes, ac illegami & clerici conjugati nullas novas pensiones aut fructus aut omnino alias res Ecclesiasticas habeant, nec ipsi, etiam qui conjugati non sunt, si ad primas aut alias nuptias transferant, antiquas deinceps percipere. Clerici vero & alii matrimonium etiam cum unica & virgine contracturi, postquam illud contraxerint, nec antiquas retinere, nec novas assequi possint, sed nec illi laici nec clerici privilegio transferendi pensiones, fructus, aut alias res huiusmodi de cetero possint. Decernentes omnes transferendi facultates ex nunc, antiquas vero pensiones, & alias reservationes tam laicis quam clericis concessas, & quas ipsos clericos habere contigerit, per futurum contra hunc matrimonium huiusmodi extinctas esse. Romae. Id. Septemb. 1568.

TITVLVS XIII.
DE VNIONIBVS BENEFICIORVM.

Pius V. Ex Concilio Tridentino.
Patronatum perpetuum unitarum par loci pariter assignanda. Patronatus non sit maior contentio, nec minor quinquaginta annorum.

CAP. I.

Ad exequendum pastoralis officii debitum, vigilantibus studiis intendentes, ad ea, per quae cathedralium, aliarumve Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, beneficiorum, seu collegiorum, ac aliorum piorum locorum prospero profectui, divini; cultus augmento, & opportuna congruae sustentationi patriarchalium Ecclesiarum eisdem unitarum statui feliciter dirigendo, & personarum in illis curam animarum exercitium utilitati recta & provida moderatione consulti, & salubriter provideri valeat, libenter interponimus

DD. in cap. praetera. 22. de iure patron. ten. in c. success. de decimis.

canonice dispositio, five temporalis, five perpetua, aut ad hoc mandata Apostolica sub quacunque forma, & quibuscunque etiam sancte Romanæ ecclesiæ Cardinalibus, ac p[ar]tibus locis quocunque privilegio suffulcatis, & a publicis debeat: cum literis Apostolicis de super concessis una seu a mensis, si beneficium circa montes fuerit, ultra vero intra novem à data concessionis gratia, non autem à die præstiti super eis consensus numerandos, et unum à postea concessio gratia hujusmodi ex quavis causa, d[omi]ni obsequio, sub sequentibus, datis, ac quotiescunque, & quovismodo reformata, & valida reddita fuerit, pluresque, & quotquot in alium, vel alios cessiones; ac etiam insuper primum resignantem vel cedentem retrocessionibus termino prædicto nondum elapso intercesserint, ita ut unicus duntaxat terminus omnibus his successibus cessionibus ac retrocessionibus debeat, ut qui postremus gratiam habuerit, publicationem hujusmodi facere, ceteraque omnia hic præscripta intra eundem terminum præstare teneatur. Ipsa autem publicatio in cathedrali, & in beneficii Ecclesia, vel Ecclesiis, si in pluribus illud sit, sua, ibique dum frequens populus ad Missarum solennitatem convenit, palam omnibus, literarum Apostolicarum, exarum et nuncupatum auctoritatem exhibeatur, clarique & intelligibili voce resignatio seu cessio hujusmodi a beneficii quæsitus, & invocatio, nominatim, & cognominatim resignantis, seu cedentis, ac illius in cuius favorem gratia hujusmodi facta est, pronuntientur, ita ut hæc omnia possint ad notitiam omnium ibi existentium verisimiliter pervenire, scriptoque de his omnibus exemplo collato valvis d[omi]ni Ecclesiarum afixum reliquatur. Si vero Ecclesia beneficii ruralis sit, aut populo conventuque careat, eo casu in parochiali, intra cuius parochie limites beneficium ipsum consistit, & in cathedrali Ecclesia, vel si locus bello, seu peste, aliisve minime periculis subiacet, tunc in proxima parochiali, ac etiam in cathedrali Ecclesia, vel si aditus ad illam utramvis minime sit securus, in alia cathedrali vel parochiali viciniori periculis omnium publicario hujusmodi peragatur. In quoque in quem disponi vel mandari de beneficio etiam litigioso vel accedente non possit sub quacunque forma contingerit, possessionem beneficii intra dictum tempus vigore literarum Apostolicarum desuper concessarum, nec aliis apprehendere debeat, & si propter litem, aut aliud legitimum impedimentum nequivit, saltem literas Apostolicas cum eorum publicatione, si tunc facta erit, iudici, seu executori illarum, vel illis ad quos pertinet, per se vel procuratorem suum legitimum, inter eundem tempus præsentare, & apud illum vel illos p[ar]tibus ipsarum literarum executione insistere, & possessionem hujusmodi instanter petere teneatur. Ceterum modus & forma hic tradita semper & ubique debet observari, nec alia, vel aliquæ pollens alio modo admitti in omnibus hujusmodi resignationibus, cessionibus, quorumcumque: beneficiorum tam regularium quam secularium. Quod si quicquam prædictorum omnium fuerit, de his terminis utriusque modo statutis & inanes. Dat. Romæ Non. Jan. 1583.

Plus Quintas.
 Resignatio in beneficiis de causis in sacris admitti debere.
 CAP. III.
 Quanta Ecclesiæ Dei incommoda omni tempore atulerit, & nunc quoties magis afferat ministroꝝ in excommunicatione & vitio, jam late perspiciant, & cum more impendunt prædiles omnes & Pastores, quando hæc perniciosa cæterarum omnium maxima, tam multas

orbis Ecclesiæ impie violavit. Quia verò hoc malum cum in cæteris frequens, tum maxime in beneficiariorum, & officiorum Ecclesiasticorum dimissione admittitur, nemini molestum esse debet, quod perinde de reprimendis quodlibet fraudibus, que hac in re frequentiores intercedunt, certam aliquam rationem tandem intuenti, officii nostri partes in prohibenda omnibus intentioni resignationum hujusmodi receptione paulo ferentius interposuerimus, omnesque beneficiorum interim resignandorum dispositiones quæ fierent, in irritum revocaverimus, ac etiam decreverimus nullum per eas in illis ius, neque titulum, vel coloratum tam in petitorio, quam in possessorio ipsis provis tribuere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuo inhabiles fore: Collatores vero alias in illorum dispositione etiam tanquam devolutionis iure sese interponere non posse, sed de eis ut vere vacantibus sive per Romanos Pontifices, sive alios collatorum eorundem superiores, uti præventum esse, libere provideri.

Nunc autem intendentes infirmum hoc nostrum, quo sanctuarium Domini cupimus illustratum auctore Domino persequi, ac simul quantum in nobis est cavere, ne resignationes ipse dehinc pro cuiusque arbitrio, nullisque vel certe levibus causis passim & temere admittantur, prohibitionem, & alia prædicta ac cætera omnia nostris super his literis contenta etiam relaxamus, ut posthac Episcopi, & alii facultatem habentes, eorum duntaxat resignationes recipere & admittere possint, qui aut senio confecti, aut valetudinarii, aut corpore impediti, vel vitiosi, aut criminali obnoxii, censurisque Ecclesiasticis ireriti, aut nequeant, aut non debent Ecclesiæ, vel beneficio interire, seu qui unum aliud vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contingerit promovendi, religionem quoque ingressuri, vel matrimonium contracturi, si statim postea id re ipsa exquiratur, itemque cum quis ex aliis casibus acciderit, qui constitutione sacris recordationis Innocentii Papæ III. de dimittendis cathedralibus Ecclesiis, edita continentur. Qui etiam ob capitales inimicitias nequeant vel non audent in loco beneficii residere securi. Sed ne horum ullus sacro ordini mancipatus, nisi religionem ingressurus, valeat ullo modo beneficium vel officium Ecclesiasticum resignare, nisi aliunde eis sit quo in vita possit commode sustentari. Ad hæc beneficiorum permutationes admittere, que canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permittuntur. Caveant autem Episcopi, & alii prædicti, itemque omnes electores, presentatores, & patroni tam Ecclesiastici, quam laici quicunque sint, ne verbo quidem aut nuda, vel signo futuri in hujusmodi beneficiis & officiis successores, ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione vel hortatu designentur, aut de his assumendis promissio inter eos, vel etiam intentio quælibetque intercedat. Ceterum precipimus acque interdiximus, ne ipsi Episcopi, aut alii collatores de beneficiis & officiis resignandis prædictis, aut suis, aut admittentium consanguineis, affinis vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, audeant providere: quod si fecerit, ac etiam quicquid præter vel contra formam prædictorum fuerit à quocunque temere attentatum, id totum ex hinc vires & effectum decernimus non habere. Qui verò contrafecerint, ut in eo quo deliquerint puniantur, à beneficiorum & officiorum collatione, necnon electione, presentatione, confirmatione, & institutione, prout cuique competierit, tandem suspensi remaneant, donec remissionem à Rom. Pont. meruerint obtinere, & qui talia beneficia seu officia receperint, eos prædictis penis volumus subiacere. Et nihilominus in eos, qui sic suspensi conferre, eligere, presentare, confirmare, vel instituire ausi fuerint, excommunicationis, quoad personas, quo verò ad capitula, & con-

¶ Hæc si comparari debent à aliis supplicat[is] sicut à die consue, quovis Gens, afferat à tempore consensu computanda. 17. Pars, conf. 149. Christoph. Resin. de benef. b. Meritis suffragant. non aliter provalis debent & ad beneficia & sac. officia ingredi, & non itaque 1. quod 1. 1. inscrip. 1. q. 1.

ventus a divinis suspensionis sententias ipso facto promulgamus. Romae Cal. April. 1588.

Clemens VII.

Consensus qui praestatur de et in beneficiarum resignationibus, quo pacto notetur. Et computetur in libro Camera Apostolicae.

CAP. IV.

Sanctissimus in Christo pater & D. N. D. Clemens divina providentia Papa VII. Constitutionem suam de consensibus in Cancellaria vel Camera Apostolica exiit de cetero praestandis quoad materias Francie infra tres menses, in aliis vero infra quindecim dies a die extensionis eorundem consensuum computandos in libris foliis & authenticis annotandos, ad obviandum fraudibus, quae in retardatione annotationis consensuum huiusmodi committentur, nuper editam declarando, voluit quod dicta tempora non a die extensionis consensuum in dictis libris, cum ipsa constitutio sic nihil operaretur, nec per eam dictis fraudibus in aliquo obviaretur, sed a die praestationis eorundem consensuum intelligi debeant. Et quoniam nonnumquam praestatum consensus super supplicationibus non ad registrum missis, seu adhuc penes Datarium suum existentibus, & notarii non possunt tales consensuum in dictis libris annotare, nisi videant huiusmodi supplicationes registratas seu expeditas, & saepe labuntur dicta tempora antequam ipsae supplicationes ad registrum mittantur seu expendantur, voluit & declaravit, quod tunc & eo casu dicta tempora a die quo Datarium huiusmodi supplicationes ad registrum vel summistram misit, computari debeant, diem autem missionis huiusmodi de cetero annotabit Datarium pro tempore in calce supplicationum consensus aliquem requisitum, per hoc verba videlicet: *Missis die tali Datarium*, quae verba voluit ad plenam probationem missionis praedictae sufficere. Praeterea voluit, quod notarii de talibus consensibus rogati in annotatione illarum in dictis libris faciendi teneantur de die missionis huiusmodi, sicut de data supplicationum, expressam mentionem facere, ut die praestationis consensus, & die missionis supplicationum huiusmodi simul junctis, ex illorum inspectione evidenter appareant ipsi consensus infra tempora praedicta in dictis libris annotati: & notarii requisiti de cetero ad ponendum aliquos consensus in libris praedictis, si ex inspectione dierum praestationis consensus ac missionis supplicationum, viderint dicta tempora ad annotandum consensus, ut praefertur, praesixa esse lapsa, consensus tales in dictis libris annotare nullatenus praesumant, sub poenis in dicta priori constitutione contentis. Et nihilominus annotatio de illis sic extra tempora praedicta pro tempore facta, ipsique consensus sic annotati, viribus omnino careant, nulliusque sint roboris vel momenti. Narrativa quoque per verbum *Hodie* vel *Nuper*, in literis Apostolicis super materiis, ad quarum expeditionem consensus aliquis requiritur pro tempore expeditis, contra praemissa minime attendi debeat, nec aliquem effectum operetur.

Pius Quartus.

Beneficium fraudulenter per mutationem perhibent.

CAP. V.

Sanctissimus in Christo Pater & Dominus noster Dominus Pius divina providentia Papa IV. ad cuius aures pervenit, nonnullos beneficia Ecclesastica per eos obtenta, in amicorum aut alias sibi gratam personarum favorem, etiam in ordinariorum illorum collatorum manibus, contra iura dispositionum, resignare cupientes, certam sicut per mutationis formam extorrasse, per quam se beneficia huiusmodi ex causa permutatoris, alias de iure approbata, pro quodam imaginario nec usquam repetibili beneficio (quod beneficium de

Pericia, seu alio nomine vocant) illud per se ipsos competenter suum obtinerent, etiam de consensu in dictis manibus resignant, talesque resignationes causa praeterea permutatoris admissi, a die illius beneficii, tanquam per dictas resignationes vacantibus eidem sicut competenter obtulerunt, hoc potius obsequio permutatoris sibi providendi processum, hoc obsequio via beneficia in aliorum favorem fraudulenter impetendo, in sacrorum canonum fraudem, & canonice iurum periculum.

Proinde considerans illud scilicet de Periciis, etiam si nuncupatum, incertum, in corpore non sit, sed libique reperibile re vera non esse beneficium, in pietate veram cum eo permutatoris fieri non potest, tamen non desint qui subditi poenis canonice damnatione contrarium permutatoris obsequio, etiam si propter Ecclesiam sanctam cura sua deventum, missam hoc prope abusu, fraudulenterque committunt, libenter emendare volentes, hoc per se ipsos, etiam si illatione prohibuit, ne quis de cetero talia permutatoris simulatas faceret, necque beneficium debeat, aut aliud huiusmodi fingere, neve locum cuiuslibet seu quavis alii resignationem alioquin beneficium de cetero praeterea permutatoris cum beneficio de cetero huiusmodi, seu quavis alio quocumque permutatoris, & in fraudem nominato facta, vel fraudulenter in meram fraudem sapientem, tanquam si de cetero in favorem alterius factam, ac prope de cetero committere praesumant. Decretis enim huiusmodi beneficiarum resignationes, per se ipsos, etiam si huiusmodi, eorumque susceptiones ad effectum provisionis, & alias dispositiones, quocumque auctoritate faciendas, nullas & irritas, nullius roboris vel momenti, sicut in quocumque beneficio super his a quocumque quavis auctoritate fuerit, innotanter contingit attentari.

TITULVS XV.

DE FRUCTVVM BENEFICII RESIGNATIONE.

Leo Decimus, in Concilio Tridentino.

Suspensus fructus, clericus amittit donec iudicium obtulerit.

CAP. I.

Statuimus & ordinamus, quod quilibet beneficium cum cura vel sine cura, quod per se ab obtinendo beneficio divinitus officio, etiam si legitimo impedimento cessante, beneficium per se fructus non faciat suos pro rata consensu in beneficio portis, sed eos tanquam in iure perceptos in beneficio electum cuiusmodi beneficium, vel per se ipsos, vel synas erogare teneatur: si vero aliter dictum beneficium simili negligentia consumit permutatoris, per monitione precedentem, beneficium pro se ipso per officium deat beneficium. Intelligitur tamen officium omniter, quoad hoc quod est in beneficio, nisi possit, qui per quindecim dies infra quos dixerit, Deo tamen ultra praemissa debet, etiam si dicitur rationem. Quae poena in subditi beneficii reitabilis totiens sit quotiens eorum poena fuerit catur.

Pius Quintus.

Fructus beneficium per se ipsos.

CAP. II.

EX proximo Lateranensi Concilio a pia & salubris...
sanctio emanavit, ut quicumque habens beneficium...
Ecclesiasticum, cum cura & sine cura, si post sex menses...

idem fructus aut alias res ecclesiasticas ut clericus per...
cipuum modo praedicto ad dicendum officium parvum...
beate Mariae virginis decernimus obligatum, & pensio...

Julius Tertius.

Tempore obitus, beneficii fructus transeant ad successores, non ad...
heredes.

CAP. III.

Notra intentionis nunquam fuit, quod quisvis quos...
cumque beneficiorum, etiam Episcoporum,
Archiepiscoporum, Patriarcharum & aliorum Praelato...

Concl. Later. sess. Dominicus de Soto q. 3. art. 6. lib. 10. hoc...
dictionem praedictam interpretatur. Mensuris vero de arbit. jud....

Uvacantium beneficiorum fructus debent exoriri in Ecclesia...
utilitatem, vel referantur futuris successoribus, text. in c. quis sciat, de...

F I N I S.

SEPTIMI DECRE-
TALIIUM
LIBER SECUNDUS.

TITULUS I.
DE FORO COMPETENTI ET JURISDICTIONE
ORDINARIAE POTESTATE.

MARTINUS QUINTUS.

Laici in clericos nulla potestas & ideo Ecclesiasticorum cause in foro jurisdictionis or-
dinariae debent decidi.

CAPUT I.

Ad reprimendas insolentias, transgressio-
rum, eorumque praesumptionem, refr-
mandam, si nervus Ecclesiasticae discipli-
nae lenitate, eorum voluntas procliva
or sit ad peccandum, & exemplum im-
punitatis periculosius in alios deriva-
tur. Propter quod ad praedictis officium pertinet, sic
debitam executionem adhibere iustitiae, quod commissa
jam puniat, & committendorum in posterum auidam
interdicat. Sane, sicut displicenter accepimus, nonnulli
diversorum regnorum & terrarum iudices, aliiq; officia-
les laici, & laicales personae, jurisdictionem in tempora-
libus exercentes, exercentiq; facientes, non attendentes,
quod laici in clericos & Ecclesiasticas personas, & illo-